

“Αί μὲν οὖν ἐκκλησίαι
εἶχον εἰρήνην οἰκοδομοῦ-
μεναι καὶ πορευόμεναι
τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου
καὶ τῇ παρακλήσει
τοῦ Ἁγ. Πνεύματος
ἐπληθύνοντο”.

Πράξ θ', 31

ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΟΡΕΙΑ

ORTHODOX WAY

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1982

PATRIARCHAL
TORONTO
ORTHODOX
THEOLOGICAL
ACADEMY

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΑΝΑΔΑ • 1 Patriarch Bartholomew Way (86 Overlea Blvd) Toronto, Ontario M4H 1C6 • ΜΑΡΤΙΟΣ 2024 • No. 398

ΛΟΓΟΣ ΚΑΤΗΧΗΤΗΡΙΟΣ ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΡΞΕΙ
ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ
+ ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ, ΧΑΡΙΣ ΕΙΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ ΠΑΡΑ
ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ
ΧΡΙΣΤΟΥ, ΠΑΡ' ΗΜΩΝ ΔΕ ΕΥΧΗ, ΕΥΛΟΓΙΑ
ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΡΗΣΙΣ

Τιμώτατοι αδελφοί Αρχιερείς καί τέκνα ἐν Κυρίῳ
εὐλογημένα,

Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης μᾶς ἤξιωσε καί
πάλιν νά εισέλθωμεν εἰς τήν ψυχροφελή περίοδον τοῦ
Κατανυκτικοῦ Τριωδίου καί νά φθάσωμεν εἰς τήν Ἁγίαν
καί Μεγάλην Τεσσαρακοστήν, εἰς τό πλήρες ἄνωθεν
δωρημάτων καί σταυροαναστασίμου εὐφροσύνης
στάδιον τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων. Κατά τό εὐλογημένον
αὐτό διάστημα ἀποκαλύπτεται εὐκρινῶς ὁ πνευματικός
πλοῦτος καί ὁ δυναμισμός τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καί
ἡ σωτηριολογική ἀναφορά ὅλων τῶν ἐκφάνσεών τῆς.

Πολλά ἐδιδάχθημεν ἤδη ἐκ τῆς ἀδιεξόδου καί
αὐτοδικαιωτικῆς ὑπερηφάνιας τοῦ Φαρισαίου, ἐκ
τοῦ ἀγόνου ἠθικισμοῦ καί τῆς σκληροκαρδίας τοῦ
προσβυτέρου υἱοῦ τῆς παραβολῆς τοῦ ἀσώτου καί ἐκ
τῆς ἀναληθίας καί τῆς καταδίκης ἐκείνων, οἱ ὅποιοι
ἠδιαφόρουν διά τούς πεινῶντας, τούς διψῶντας, τούς
ξένους, τούς γυμνοῦς, τούς ἀσθενεῖς καί τούς ἐν φυλακῇ
«ἐλαχίστους ἀδελφούς» τοῦ Κυρίου. Ἐφανερῶθῃ δέ εἰς
ὅλους μᾶς ἡ ἀξία καί ἡ ἰσχὺς τῆς ταπεινώσεως καί τῆς
μετανοίας, τῆς συγχωρητικότητος καί τῆς ἐλεημοσύνης,
στάσεων, εἰς τήν καλλιέργειαν τῶν ὁποίων μᾶς καλεῖ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΕΛΙΔΑ 4

Σκλάβοι ἢ ελεύθεροι ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 25ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ

Αρχιεπισκόπου Καναδά Σωτηρίου

Αφαιρέστε ἀπ' τον ἄνθρωπο το λογικό καί τὴν
ελευθερία καί δεν διαφέρει σε τίποτε ἀπ' τα ζῶα.
Λογικό καί ελευθερία εἶναι θεοδῶτα ἀγαθὰ. Εἶναι
τα κύρια χαρακτηριστικά τῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ, τοῦ
ἀνθρώπου. Τα ἔδωσε στον ἄνθρωπο ὁ ἀριστοτέχνης
Δημιουργός του καί δεν τα παίρνει πίσω. Τα σέβεται.
Ζητεῖ ἀπ' τον ἄνθρωπο νὰ τα σέβεται κι αὐτός καί νὰ
τα προστατεύει με κάθε θυσία. Καί με θυσία τῆς ζωῆς
του, ἀκόμη.

Πέπλο ζοφερῆς νύχτας εἰδωλολατρίας, πλάνης,
ψευτιάς, ξεπεσμοῦ καί παρακμῆς, πραγματικῆς ἠθικῆς
σκλαβιάς, κάλυπτε αἰῶνες καί χιλιετηρίδες. Ἀπ' τὴν
πτῶση τῶν πρωτοπλάστων, μέχρι τον Ευαγγελισμό
τῆς Μαρίας. Ἡ ἀναγγελία ἀπ' τον Ἀρχάγγελο
Γαβριὴλ του ερχομοῦ τοῦ Λυτρωτοῦ, που εἶναι «ἡ
οδός καί ἡ ἀλήθεια καί ἡ ζωή» ἔκαμε νὰ ἀνατελεῖ
καινούργια, λαμπρὴ ἡμέρα, ἱστορικὴ περίοδος. Ἡ
μαῦρη πνευματικὴ δουλεία, σε ὅσους δέχτηκαν
τον Ελευθερωτὴ, παραχώρησε τὴ θέση τῆς στὴν
ολόλαμπρη ελευθερία.

Με τὴν ἐπανάσταση τοῦ 1821 γελαστή, ὁμορφὴ,
αἰθέρια, πανευφρόσυνη πρόβαλε ἡ ἐθνικὴ ελευθερία,
ἐπειτα ἀπὸ μίαν νύχτα φοβερῆ φρικτῆς σκλαβιάς
τετρακοσίων χρόνων.

Ἡ σκλαβιά, ἡ δουλεία εἴτε στο φοβερό κακό που
λέγεται ἀμαρτία, εἴτε σε ἀνθρώπους, ἀποτρόπαιους
τυράννους καί δυνάστες τῆς γῆς, εἶναι μισητὴ. Τὴν
ἀπεχθάνεται ὁ ἄνθρωπος καί ὁ Θεός. Δουλεία, σκλαβιά
σημαίνει ἀποξένωση τοῦ ἀνθρώπου ἀπ' το ἀρχέτυπό
του, τον Θεό. Εἶναι ἠθικὴ ἐξαθλίωση. Τυραννία.
Κατάπτωση. Ἐξουθένωση τῆς θείας εἰκόνας. Ἀποτελεῖ
φθορά καί διαφθορά τῆς πρώτης ἀξίας στὴ γῆ τοῦ ἀνθρώπου.

Ὁ σημερινός ἄνθρωπος τα πάντα κάμνει ἐν ὀνόματι τοῦ λογικοῦ καί τῆς ελευθερίας. Ἐν ὀνόματι τοῦ λογικοῦ του,
κάνει τον παραλογισμό νὰ θέλει νὰ ἐκθρονίσει τον Δημιουργό του καί νὰ ἐνθρονίσει τον εαυτό του στὴν θέση Του.
Ἐν ὀνόματι τῆς ελευθερίας τα ἰερά καί τα ὅσια -τὴν ἴδια τὴν ελευθερία- τα ρίχνει στὴ λάσπη καί τα ποδοπατεῖ με
μανία. Πολλές φορές φέρνει το προσωπεῖο τοῦ ελεύθερου πολίτη, στὴν πραγματικότητα ὅμως εἶναι δούλος ἀθέων,
υλιστικῶν, ξενοκινήτων, ἀναρχικῶν, σαπισμένων διδασκαλιῶν καί πράξεων. Δούλος τοῦ ποτοῦ. Ἀλκοολικός! Δούλος
τῶν ναρκωτικῶν. Τοξικομανής! Δούλος τοῦ σεξ. Ἀνήθικος! Δούλος τοῦ εγκλήματος. Ἐγκληματίας!

«Ὡς τίς ἠττηται, τούτω καί δεδούλωται». Σε ὅτι ὁ ἄνθρωπος νικιέται, σ' αὐτό καί δουλώνεται, σκλαβώνεται. Κάνεις
πόλεμο καί τον χάνεις; Γίνεσαι δούλος τοῦ ἀντιπάλου σου. Δεν βλέπεις τὴν ἀλήθεια, ἀλλὰ τυφλός ἀπὸ φανατισμό ἢ
υπέρομο εγωισμό ἀκολουθεῖς καί κηρύττεις ἰδέες καί θεωρίες μὴ ὀρθές, ὄχι ἀληθινές; Εἶσαι δούλος ἀπάντων τῶν ἰδεῶν
καί θεωριῶν. Δεν μπορεῖς νὰ ἀντισταθῆς στο ποτό, το σεξ, τα ναρκωτικά καί στο κακό γενικά; Εἶσαι δούλος τους.

Ποῖα ἡ πηγὴ αὐτῆς τῆς διπλῆς σκλαβιάς; Τί φταίει καί σύρεται ὁ ἄνθρωπος σαν δούλος ἀληθινός ἀπ' τα πλέον
ἀπαισία πάθη κακοῦ καί ἐξευτελίζει τὴν ἀξία του μέσα στον ἠθικό ξεπεσμό καί στὴ λάσπη τῆς ἀμαρτίας; Γιατί ἄνθρωποι
φρονεῦν τὴν ελευθερία τῶν συνανθρώπων τους καί τους σέρνουν στὴν ἐθνικὴ δουλεία σαν νὰ εἶναι θηράματα καί
κτῆνη;

Νὰ ἡ ἀπάντηση. «Ὁν (ὅπου) το πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ελευθερία». Ελευθερία δεν μπορεῖ νὰ σταθεῖ ὅπου επικρατοῦν τα
σκοτάδια τοῦ κακοῦ, ὅπου δεσπόζει ἡ ἀμαρτία, ὅπου ἡ πλάνη καί ἡ δεισιδαιμονία καί ἡ εἰδωλολατρία κυριαρχοῦν. Το
εἶπε ξεκάθαρα ὁ Χριστός. «Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἀμαρτίαν, δούλος ἐστὶ τῆς ἀμαρτίας». Καί ὁ δούλος τῆς
ἀμαρτίας γίνετα εὐκόλα δούλος ἀνθρώπων, ἀλλὰ καί τυράννος ἀνθρώπων. Για τους ἀνθρώπους αὐτούς ἐφαρμόζεται
αὐτό που εἶπε ὁ Πέτρος. «Ελευθερίαν ἐπαγγελομένοι, αὐτοὶ δούλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς».

«Ἐάν ὁ Υἱός υμᾶς ελευθερώσει, ὄντως ελεύθεροι ἐσσεθε. Ἐάν μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῶ ἐμῶ... γνῶσσεθε τὴν ἀλήθειαν
καί ἡ ἀλήθεια ελευθερώσει υμᾶς». Ὁ Υἱός με τὴν ἐνανθρώπησή Του, που ἀναγγέλλει τὴ 25ῆ Μαρτίου, τὴν σταυρικὴ Του
θυσία καί τὴν Ἀνάστασή Του μᾶς ελευθέρωσε ἀπὸ τὴν δουλεία τῆς ἀμαρτίας. Ὁ πρόγονοι μᾶς, ἡρώες τῆς ἐπανάστασης
τοῦ 1821, που μᾶς θυμίζει τὴ 25ῆ Μαρτίου, μᾶς ελευθέρωσαν ἀπ' τὴν τουρκικὴ σκλαβιά. Γνωρίσαμε τὴν ἀλήθεια.
Ελευθερωθήκαμε. Χρῆός μᾶς εἶναι, Ἕλληνες καί Ἑλληνίδες τοῦ Καναδά, νὰ ζοῦμε ελεύθεροι ἀπὸ δουλεία κάθε ἀμαρτίας
κι' ἀπὸ σκλαβιά κάθε τυράννου. Για τὴν ἠθικὴ μᾶς ἀπελευθέρωση θυσίαστηκε ὁ Χριστός. Για τὴν ἐθνικὴ μᾶς ελευθερία
θυσίαστηκαν οἱ ἡρώες πρόγονοι μᾶς. Ἐμεῖς, ἀληθινὰ παιδιὰ τοῦ Θεοῦ καί γνήσιοι ἀπόγονοι τῶν ἡρώων προγόνων μᾶς,
ζοῦμε ελεύθεροι, ἔτοιμοι νὰ θυσιασθοῦμε για τὴν ἠθικὴ καί τὴν ἐθνικὴ ελευθερία μᾶς.

Ζήτω ἡ 25ῆ Μαρτίου 1821! Ζήτω ὁ Ἑλληνισμός τοῦ Καναδά! Ζήτω ὁ Καναδάς! Ζήτω ἡ αἰωνία Ἑλλάς! Ζήτω ἡ Ελευθερία!

Οι πρωθυπουργοὶ Καναδά I. Τρουντώ καί Ἑλλάδας Κ. Μητσοτάκης με τον Ἑλληνισμό τοῦ Καναδά

▲ Δοξολογία 25ης Μαρτίου στον Ι.Ν. Ευαγγελισμού
τῆς Θεοτόκου στο Μόντρεαλ με τον Αρχιεπ.
Σωτήριον καί τους πρωθυπουργούς, Καναδά κ.
Τρουντώ καί Ἑλλάδας κ. Μητσοτάκη.
Doxology for the 25th of March at the Greek
Orthodox Church of Evangelismos of the
Theotokos in Montreal with Archbishop Sotirios
and the Prime Ministers, J. Trudeau of Canada and
K. Mitsotakis of Greece.

► Ὁ Αρχιεπ. Σωτήριος στὴ μεγάλη συγκέντρωση
στο Τορόντο τελειώνει τὴν ομιλία του καί εὐλογεῖ
τα πλήθη. Ὁ λαός καί οἱ δύο πρωθυπουργοὶ Κ.
Μητσοτάκης καί I. Τρουντώ χειροκροτοῦν.
The Archbishop Sotirios finishes his speech and
blesses the crowd. The people and the two Prime
Ministers J. Trudeau and K. Mitsotakis applaud.

▲ Παρέλαση στο Μόντρεαλ. Ἡ ἐξέδρα ἀπὸ
ἀριστερά: Βουλευτὴς Ἐμμ. Λαμπροπούλου,
Αρχιεπ. Σωτήριος, Δρ. Γ. Τσοῦκας, πρόεδρος
ΕΚΜΜ, υπ. Ἐσ. τῆς Ἑλλάδας Ν. Κεραμεῶς,
πρωθυπουργός τῆς Ἑλλάδας Κ. Μητσοτάκης,
πρωθυπουργός τοῦ Καναδά I. Τρουντώ καί Υπ.
Ἐξ. Καναδά Melanie Joly.
The Parade in Montreal. At the podium from left:
Emmanouella Lambropoulos, MP, Archbishop
Sotirios, Dr. George Tsoukas, President of the
HCGM, Niki Kerameos, Minister of the Interior
of Greece, Prime Minister of Greece Kyriakos
Mitsotakis, Prime Minister of Canada Justin
Trudeau, and Melanie Joly, Minister of Foreign
Affairs of Canada.

Prime Ministers J. Trudeau of Canada and K. Mitsotakis of Greece with the Greeks in Canada

Γράφει ο **ΣΠΥΡΟΣ ΒΟΛΟΝΑΚΗΣ**
Διευθυντής Τμήματος Ελληνικής Παιδείας
Ι. Αρχιεπισκοπής Καναδά

Εκπαιδευτικά θέματα

25η Μαρτίου: Επανάσταση και Ελευθερία

Η 25η Μαρτίου είναι μία ημέρα ορόσημο για το ελληνικό έθνος. Είναι μία διπλή εορτή, με εθνικό και θρησκευτικό χαρακτήρα και σημασία. Η εθνική πτυχή αφορά την Επανάσταση του 1821 και αποθέτει φόρο τιμής στους ήρωες και ηρωίδες που αγωνίστηκαν για την απελευθέρωση του ελληνικού λαού. Η θρησκευτική πτυχή αφορά τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου, την χαρμόσυνη είδηση της γέννησης του Χριστού.

Στις 25 Μαρτίου του 1821 ξεκίνησε η επανάσταση των Ελλήνων κατά τον τουρκικό ζυγό. Ο εθνικός αυτός ξεσηκωμός άρχισε στα Καλάβρυτα, στο μοναστήρι της Αγίας Λαύρας, όπου ο επίσκοπος Παλαιών Πατρών Γερμανός ύψωσε το λάβαρο της επανάστασης και σηματοδότησε τον αγώνα για ελευθερία. Προπάτορες της Ελληνικής αυτής επανάστασης ήταν τα μέλη της Φιλικής Εταιρίας με αρχηγό τον Αλέξανδρο Υψηλάντη.¹ Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι με την επέτειο της 25ης Μαρτίου εορτάζεται η αρχή του αγώνα των Ελλήνων για την απελευθέρωση τους από τον τουρκικό ζυγό και όχι η νίκη τους κι αυτό για να θυμίζει την αξία της ελευθερίας και της ειρήνης έναντι οποιουδήποτε κατακτητικού πολέμου.

Σήμερα για την τιμήση του επαναστατικού αγώνα, ανήμερα της 25ης Μαρτίου, γίνονται στρατιωτικές και μαθητικές παρελάσεις σε όλη την Ελλάδα και την Διασπορά. Στα σχολεία οι μαθητές συνήθως παρουσιάζουν κάποιο δράσιμο, διαβάζουν ιστορικά κείμενα και μαρτυρίες της εποχής, απαγγέλουν ποιήματα, τραγουδούν τραγούδια και χορεύουν παραδοσιακούς χορούς. Σε όλο τον κόσμο, οι ελληνικές κοινότητες εορτάζουν την εθνική επέτειο με παρελάσεις, όπως π.χ. στη Νέα Υόρκη, Σικάγο, Τορόντο, Μόντρεαλ. Η επέτειος αυτή είναι σημαντική για τον απόδημο ελληνισμό, καθώς σηματοδοτεί την απαρχή της ελευθερίας, την υπεράσπιση του ελληνικού έθνους σε ένα πιο στενό πολεμικό πλαίσιο που αφορούσε δύο κοντινούς αλλά και μακρινούς ιστορικά και ιδεολογικά λαούς.

Είναι σημαντική η επαφή με το πνεύμα της επανάστασης, η διέσδυση στον πυρήνα του κινήματος και όχι η απλή, επιφανειακή αναγνώριση του. Οι ήρωες που αγωνίστηκαν αναδεικνύουν τις αξίες της ελευθερίας, της δικαιοσύνης, του να αγωνίζεσαι με την ψυχή σου για την ζωή σου. 'Ελευθερία ή θάνατος' ήταν το σύνθημά τους, λόγια με τόση δύναμη που πλέον χαρακτηρίζουν την ελληνική σημαία. Ανδρεία, γενναιότητα και θέληση διαπερνούσαν τον Έλληνα της επανάστασης. Αρετές που έχουν χάσει με το πέρασμα των χρόνων και που πρέπει να ανακτησούμε.

Ο αγώνας της απελευθέρωσης αποτελεί σημείο έμπνευσης για τον σύγχρονο άνθρωπο. Η επανάσταση έχει τις ρίζες της στον Διαφωτισμό που άρχισε να διαμορφώνεται στην Ελλάδα ήδη από τα μέσα του 18ου αιώνα. Πρόκειται για ένα κίνημα με πολλούς Έλληνες εκπροσώπους - όπως ο Αδαμάντιος Κοραής - που προεβνεί για πνευματική καλλιέργεια, τον ορθολογισμό, την ελευθερία και την πρόοδο. Έπαιξε καθοριστικό ρόλο και προετοίμασε το έδαφος για την επανάσταση, ξεσηκώνοντας τους Έλληνες να διεκδικήσουν την ελευθερία τους. Πρόκειται για ένα παράδειγμα που

μπορεί να εμπνεύσει και να αφυπνίσει τον σύγχρονο άνθρωπο, να τον οδηγήσει στην συνειδητοποίηση ότι όχι μόνο μπορεί, αλλά και πρέπει να αγωνίζεται.

Στις 25 Μαρτίου γιορτάζεται παράλληλα και ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, δηλαδή η ημέρα που η Παναγία έλαβε το χαρμόσυνο μήνυμα πως θα γεννήσει τον Χριστό, τον γιο του Θεού, όπως φανερώνει και ο όρος Ευαγγελισμός που σημαίνει χαρμόσυνη αγγελία. Σύμφωνα με τον ευαγγελιστή Λουκά (α 26-38), ο αρχάγγελος Γαβριήλ, σταλμένος από τον Θεό, εμφανίζεται στην Μαρία και την χαιρετά με τα λόγια: «Χαίρε κεχαριστωμένη, ο Κύριος μετά σου». Την πληροφορεί για τη θέληση του Θεού, την γέννηση του Ιησού, και εκείνη συμφωνεί.

Η αγγελία της γέννησης του Χριστού ισodυναμεί με την αγγελία της ενανθρώπησής του ως Υιού του Θεού, ένα γεγονός που γίνεται από αγάπη για τη σωτηρία του ανθρώπου. Η Παναγία έτσι, γίνεται μέτοχος της αγάπης αυτής του Θεού προς τον άνθρωπο και γι αυτό πάντοτε οι άνθρωποι την παρακαλούν ως μητέρα όλου του κόσμου να προσβνεί στον Κύριο για όλα τους τα παθήματα και για κάθε είδους ανάγκη. Έτσι, η Παναγία με τον Ευαγγελισμό δεν γίνεται μόνο η Μητέρα του Χριστού αλλά και η Μητέρα του Ανθρώπου και κάθε ανθρώπου που την παρακαλεί για στήριξη και πίστη.

Η σπουδαιότητα του συμβάντος αυτού φαίνεται από τον βαθμό στον οποίο έχει επηρεάσει την τέχνη, τα ήθη, τα έθιμα και την καθημερινή ζωή. Πολλοί είναι οι ζωγράφοι που εμπνεύστηκαν από τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου και προέβησαν στην απεικόνισή του, με χαρακτηριστικά παραδείγματα τον Ελ Γκρέκο, τον Λεονάρντο ντα Βίντσι, τον Μπωτισέλι. Παράλληλα, η Εκκλησία επιτρέπει την κατανάλωση ψαριού την ημέρα αυτή, όπως και την Κυριακή των Βαΐων, οι δύο μόνες εξαιρέσεις κατά την διάρκεια της νηστείας της Μεγάλης Σαρακοστής. Παραδοσιακό πιάτο της ημέρας έχει καθιερωθεί ο μπακαλιάρος με σκορδαλιά, που έκανε την πρώτη του εμφάνιση στην ελληνική κουζίνα κατά τον 15ο αιώνα.²

Αυτή η θεομητορική εορτή έχει μεγάλη σημασία για τον Χριστιανισμό. Είναι η χαρμόσυνη είδηση για την γέννηση του Χριστού, προαναγγέλει την λύτρωση του ανθρώπου και την σωτηρία του από τον θάνατο. Πρόκειται για ένα έναυσμα ελπίδας και χαράς. Ο εορτασμός των δύο γεγονότων την ίδια ημέρα δεν είναι τυχαίος, καθώς η μια εορτή συμπληρώνει την άλλη, και μαζί διαμορφώνουν την ελληνική ορθόδοξη ταυτότητα, ενώ παράλληλα τονίζουν την ανάγκη για απελευθέρωση, πίστη και αγώνα.

Η 25η Μαρτίου είναι γιορτή διπλής σημασίας για κάθε Έλληνα. Γιορτάζονται δύο διαφορετικά αλλά αλληλένδετα συμβάντα που, εκτός του συναισθήματος χαράς που προσφέρουν, εμπριέχουν και σημαντικές αξίες και αρετές. Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου μας δίνει ελπίδα, μας προτίνει να μην χάνουμε την πίστη μας. Η Επανάσταση μας δείχνει την σημασία του αγώνα και της προσπάθειας, καθώς και την ανάγκη ενός πνευματικού

πλαίσιο πίσω από αυτόν. Και οι δύο εμφυσούν στο κάθε άτομο την ανάγκη να μην μένει στάσιμος, να εξελίσσεται, να βελτιώνεται. Ας πάρουμε, λοιπόν, παράδειγμα από τους ήρωες της Επανάστασης και ας αγωνιζόμαστε για τα δικαιώματά μας και των συνανθρώπων μας, για τις πανανθρώπινες αξίες, για τον σεβασμό, την αγάπη, την δικαιοσύνη και την ελευθερία σε όλο τον κόσμο.

¹: Δασκαλάκης Β. Απόστολος, Η έναρξς του Αγώνος της ελευθερίας. Θούλος και πραγματικότητα. Επιστημονική Επετηρίς της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, τόμ. 12 (1961-1962), <http://epub.lib.uoa.gr/index.php/epetirisphil/article/view/790/962>
²: <https://www.sansimera.gr/articles/611>

Έφυγες

Της συνταξιούχου δασκάλας Βασιλικής Μέξη

**Έφυγες! Κι έγινε βαρύς ο αέρας μες στο σπίτι.
Έφυγες! Κι έφυγε η χαρά και η ψυχή μου έκανε
συγγένισα τη λύπη.
Έφυγες! Σε ποιο αστέρι κατοικείς τώρα δεν ξέρω.
Έφυγες! Μα στην καρδιά μου πάντα ζεις και
υποφέρω.
Γυρνά στο σπίτι μοναχός στο κάθετί που άγγιξες,
σ' αναζητώ.
Μου λείπει η ανάσα σου, όπου κι αν πάω.**

**Έφυγες! Κι είναι η καρέκλα σου αδειανή δίπλα
απ' το τραπέζι.
Κι η μνήμη μου εκεί, σε βλέπει καθιστή με
περιπαίξει.
Στη σιώπη σ' αναζητώ.
Κι είναι μνημόσυνο στο στόμα το όνομά σου.
Στην προσευχή παρακαλώ.
Να σε προσέχει ο Θεός, τώρα που εγώ δεν είμαι πια
κοντά σου.**

**Έφυγες! Κι είναι ο αέρας πιο βαρύς μέσα στο σπίτι.
Κι η παρουσία σου, αγάπη μου, μου λείπει.
Έφυγες, και η ζωή μου άλλαξε δεν είναι πια η ίδια.
Σαν μια φωτιά που έσβησε κι άφησε αποκαϊδία.**

Τελευτήσαντος άνδρος δικαίου ούκ άλλυται (δέν χάνεται) έλπίς, τό δε καύχημα τών άσεβών άλλυται.

Παροιμ. ια' 7

When a wicked man dies, his expectation will perish: and the hope of the unjust men perishes.

Prov. 11:7

Metamorphosis Greek Orthodox School

Γράφει η ANNA ΣΑΡΑΝΤΙΑΗ

Την Παρασκευή 1η Μαρτίου 2024, μαθητές και μαθήτριες του σχολείου μας είχαν την ευκαιρία να ντυθούν μασκαράδες και να εορτάσουν την Αποκριά με τους συμμαθητές και τους εκπαιδευτικούς (φωτογραφίες).

Στο σχολείο οι εκπαιδευτικοί μιλούσαν στα παιδιά για την Σαρακοστή και κάνουν χειροτεχνίες, όπως αυτή με την κυρά-Σαρακοστή με τα επτά ποδαράκια, τα οποία κόβουν ένα-ένα κάθε εβδομάδα μέχρι το Πάσχα.

Ο μήνας Μάρτιος έχει καθιερωθεί στην επαρχία του Οντάριο, ως ο μήνας της Ελληνικής Κληρονομιάς και η 25η Μαρτίου ως Ημέρα Ελληνικής Κληρονομιάς. Γιορτάζουμε την εθνική μας ανεξαρτησία από τον οθωμανικό ζυγό μετά από 400 ολόκληρα χρόνια σιλαβιάς και παράλληλα τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου. Διπλή γιορτή, εθνική και θρησκευτική για τον Ελληνισμό στα πέρατα της οικουμένης.

Κατά τη διάρκεια των διακοπών του Μαρτίου (04-14 Μαρτίου) λειτούργησε κατασκήνωση στις σχολικές μας εγκαταστάσεις για μικρούς μαθητές και μαθήτριες. Στην κατασκήνωση οι μικροί μαθητές είχαν την ευκαιρία να παίξουν, να κάνουν χειροτεχνίες, να μάθουν καινούρια πράγματα, αλλά και να ξεκουραστούν!

Την περίοδο των 49 ημερών, από την Καθαρή Δευτέρα μέχρι το Μεγάλο Σάββατο, προετοιμαζόμαστε για να

δεχτούμε την Ανάσταση του Χριστού μας.

Ευχόμαστε σε όλους Καλή Σαρακοστή!

Την Τετάρτη 20 Μαρτίου ο πρώην υπουργός και βουλευτής της Ν.Δ. Τάκης Θεοδωρικάκος συνοδευόμενος από την σύζυγό του και τον π. Νικόλαο Αλεξανδρή επισκέφθηκαν το σχολείο μας.

Η εορτή του Ευαγγελισμού, είναι η πιο μεγάλη εορτή μέσα στο Μάρτη γι' αυτό και σε ορισμένα μέρη της Ελλάδας αποκαλούν τον Μάρτη «Βαγγελιώτη».

Η εορτή για την 25η Μαρτίου 2021 του Ημερησίου Ελληνορθόδοξου Σχολείου θα γίνει την Παρασκευή 29 Μαρτίου στο Μητροπολιτικό κέντρο.

Το Ημερήσιο Ελληνορθόδοξο Σχολείο της Μεταμόρφωσης είναι εφάμιλλο των καλύτερων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων του Οντάριο. Το καταρτισμένο διδακτικό προσωπικό, οι άριστες σχολικές του εγκαταστάσεις, ο ηλεκτρονικός εξοπλισμός, το επιστημονικό εργαστήριο, τα εκπαιδευτικά του προγράμματα, η διδασκαλία των ελληνικών, των παραδόσεων και της ελληνορθόδοξης πίστης, μέσα σε ένα ασφαλές περιβάλλον, καλύπτουν όλες τις ανάγκες των παιδιών για επιτυχημένη και σωστή σταδιοδρομία. Για πληροφορίες και εγγραφές: τηλ: 416-463-7222, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: info@mgos.ca, ιστοσελίδα: www.mgos.ca

Γιατί νηστεύουμε;

Διαβάζουμε στο Κατά Λουκάν Ευαγγέλιο 4:1-4: 1 και ο Ιησούς, πλήρης Αγίου Πνεύματος, επέστρεψε από τον Ιορδάνη και φερόταν από το Πνεύμα στην έρημο, 2 πειραζόμενος από τον διάβολο 40 ημέρες και δεν έφαγε τίποτε εκείνες τις ημέρες και αφού αυτές τελείωσαν, ύστερα πείνασε. 3 Και ο διάβολος είπε σ' αυτόν: Αν είσαι Υιός του Θεού, πες σε τούτη την πέτρα να γίνει ψωμί. 4 Και ο Ιησούς απάντησε σ' αυτόν, λέγοντας: Είναι γραμμένο, ότι: «Μονάχα με ψωμί δεν θα ζήσει ο άνθρωπος, αλλά με κάθε λόγο του Θεού».

Βλέπουμε εδώ ότι ο ίδιος ο Χριστός ήταν ο εμπνευστής της σαρακοστής, ο οποίος για 40 μερόνυχτα νήστεψε χωρίς να φάει καθόλου. Βλέπουμε πως αυτός που τον οδηγά σ' αυτή την μεγάλη δοκιμασία είναι ο ίδιος ο Πατέρας Θεός διαμέσου του Αγίου Πνεύματος και αυτό δεν γίνεται χωρίς λόγο. Αποτέλεσμα η μεγάλη διακήρυξη «Μονάχα με ψωμί δεν θα ζήσει ο άνθρωπος, αλλά με κάθε λόγο του Θεού». Ο Χριστός ο «ζωντανός λόγος του Θεού» ποτέ δεν μιλά μόνο με λόγια αλλά πάντα τα λόγια του είναι ζωή και πράξη. Η νηστεία λοιπόν αποδεικνύει ότι η ζωή του ανθρώπου δεν εξαρτάται μονάχα από το ψωμί που θα φάει αλλά και από κάθε λόγο του Θεού. Ο άνθρωπος με άλλα λόγια δεν είναι μόνο σάρκα και ψυχή ώστε να χρειάζεται μόνο τροφή για να διατηρηθεί στην ζωή. Είναι και Πνεύμα το οποίο για να ζήσει του είναι αναγκαίο να φάει πνευματική τροφή της οποίας η γεύση και η ευωδιά είναι ασύγκριτα απολαυστικότερη και αναγκαιότερη γι' αυτόν.

Η νηστεία – όπλο μας ενάντια στον διάβολο. Ο Χριστός λοιπόν είναι το παράδειγμα και πρότυπο μας στη νηστεία. Αυτή είναι λοιπόν και η έννοια της σαρακοστής: «να ακολουθήσουμε στα βήματα του Χριστού και μαζί του έμπρακτα να διακηρύξουμε ότι για να ζήσουμε έχουμε ανάγκη τον ζωντανό λόγο του Θεού». Ο πειρασμός του διαβόλου μας φέρνει αντιμέτωπους με την δικιά του διακήρυξη βάση της οποίας έχει ονομαστεί "ο άρχοντας του κόσμου τούτου": «Στην σάρκα σου είναι η ζωή, ακολούθησε τις επιθυμίες της... Αν δεν της δώσεις αυτό που σου ζητά θα πεθάνεις». Η λογική αυτής της διακήρυξης επικρατεί στον κόσμο σήμερα και αποτελεί τον κανόνα της ζωής για τους περισσότερους ανθρώπους εδώ κάτω στην γη.

Με τη νηστεία ο άνθρωπος υποτάσσει τις επιθυμίες της σάρκας του διακηρύττοντας ότι μονάχα με τροφή και όλα τα άλλα τα αποκαλούμενα "αναγκαία" δεν θα ζήσει ο άνθρωπος. Ο λόγος του Θεού είναι αυτό που χρειάζεται περισσότερο και από την ίδια την τροφή για να μπορέσει να δει τον Θεό και σ' αυτόν να βρει την ολοκλήρωσή.

Όχι στην τυπολατρία! Νηστεία χωρίς πείνα και νηστεία χωρίς προσευχή δεν είναι λοιπόν νηστεία αλλά κάτι άλλο. Καθώς η σάρκα

πεινάει και δεν της δίνεται καμία τροφή παρά μόνο προσευχή ο άνθρωπος συνειδητοποιεί την εξάρτησή του και την απόλυτη ανάγκη του για τη ζωή που προσφέρει ο Θεός διαμέσου του Ιησού Χριστού. Κάθε τι άλλο είναι μια καλή διαίτα, αποτοξίνωση από βλαβερές τροφές μια απεργία πείνας. Σήμερα βλέπουμε τα εστιατόρια να προσφέρουν νησίστιστα μπιφτέκια, νησίστιστα γλυκά και όλες τις αγαπημένες μας τροφές σε νησίστιμη μορφή. Η διαφήμιση τους θυμίζει πολύ την διακήρυξη βάση της οποίας ο διάβολος έχει την διακυβέρνηση αυτού του κόσμου: «Νήστεψε χωρίς να πεινάσεις, στην σάρκα σου είναι η ζωή γιατί να την ταλαιπωρείς με την πείνα;». Καταντά λοιπόν η νηστεία τυπολατρία την οποία ο Θεός απεχθάνεται και την θεωρεί πράξη υποκρισίας.

Η νηστεία μας λοιπόν πρέπει να δηλώνει την πείνα μας για τον Θεό και την δίψα της καρδιάς μας για τον λόγο του. Σαν τέτοια πρέπει να είναι αυστηρά προσωπική χωρίς να ζητά να φανερωθεί στους γύρω της ενώ πάντα θα πρέπει να είναι συνοδευόμενη από πνευματική τροφή (τον λόγο του Θεού και την προσευχή). Στο κατά Ματθαίον ευαγγέλιο 6 διαβάζουμε: ... να μη φανείς στους ανθρώπους ότι νηστεύεις, αλλά στον Πατέρα σου που είναι στον κρυφό χώρο και ο Πατέρας σου που βλέπει στον κρυφό χώρο, θα σου ανταποδώσει στα φανερά.

«Χαίρε, οσμή της Χριστού ευωδίας»

Κάθε Παρασκευή, κατά την περίοδο της Μεγάλης Τεσσαρακοστής, πλήθος πιστών κατακλύζουν τους ιερούς ναούς για να τιμήσουν την Μητέρα του Θεού, να ψάλουν το «χαίρε» προς το «εύοσμον θυμιαμα», το «μύρον το πολύτιμον», την Κυρία Θεοτόκο.

Γι' αυτό και οι πιστοί μαζί με τον ιερό υμνωδό αναφωνούν: «Χαίρε, οσμή της Χριστού ευωδίας! Χαίρε εσύ, Θεοτόκε, που αναδίδεις την ευωδία του Χριστού. Ευωδία Χριστού! Αυτό είναι το εξάισιο, το υπερουράνιο άρωμα το οποίο αναδίδει η Παρθένος Μαρία. Μέσα σε έναν κόσμο ο οποίος απέπνεε έντονη τη δυσσομία της αμαρτίας, μέσα σε μία ατμόσφαιρα αποπνικτική από τις αναθυμιάσεις της ηθικής διαφθοράς και της θρησκευτικής πλάνης, η Παναγία έγινε «της ευωδίας το σεπτόν σήνωμα», το δοχείο της Χαρίτος το οποίο γέμισε από το ακένωτο μύρο της θεότητας. Τί ήταν όμως αυτό που κατέστησε την Παρθένο Μαρία δοχείο κατάλληλο που έφερε την ευωδία του Χριστού στον κόσμο; ακένωτο μύρο της θεότητας. Πρώτα απ' όλα, η καθαρότητα της ψυχής της. Η Παναγία Παρθένος σε όλη της τη ζωή υπήρξε άσπιλη και αμόλυντη. Δεν άφησε το ρυπαρό και άθλιο περιβάλλον της Ναζαρετ, μέσα στο οποίο ζούσε επί ετη, να μολύνει στο παραμικρό την ηθική καθαρότητά της. Αντιστάθηκε με τη χαρή του Θεού στις επιθέσεις του εχθρού διαβόλου και παρέμεινε άρρωτη κι ανεπηρέαστη.

Ήταν η Παναγία ένα ολόλευκο κρίνο αγνότητας. Το μοναδικό λουλούδι που είχε να προσφέρει η αμαρτωλή ανθρωπότητα, για να το επισκιάσει το Πνεύμα το Άγιον και να δεχθεί το ουράνιο Μύρο, τον Ιησού Χριστό. Αυτή η καθαρή και αγνή ζωή της Θεοτόκου την κατέστησε δοχείο κατάλληλο να φιλοξενησει το υπέρ πάντα τα αρώματα εξάισιο άρωμα του Χριστού.

Εκτός όμως από την καθαρότητα της ψυχής της η Παρθένος Μαρία φρόντιζε να καλλιεργεί και τις μοναδικές σε κάλλος θείες αρετές. Πώς να μη θαυμάσει κανείς την ταπεινότητα και την υπακοή της πανάγου Κόρης, όταν είπε το «ιδού η δούλη Κυρίου» γεννοίτο μοι κατά το σήμα σου» (Λουκ. α' 38); Πώς να μην εγκωμιάσει την ευλάβεια, την αγάπη και την αφοσίωση στο Θεό αυτής που από μικρή ηλικία ζούσε στο Ναό του Κυρίου; Πώς να μην επαινέσει την πίστη της στα παραδόξα για την ανθρώπινη λογική λόγια του αρχαγγέλου Γαβριήλ; Μόνη αυτή λοιπόν η Παρθένος Μαρία μπόρεσε ν' ανθίσει και να σκορπίσει στον κόσμο, που υπέφερε μέσα στην πνιγερή ατμόσφαιρα της κακίας, το άρωμα της πλέον ευωδιαστής και ουράνιας αρετής.

Γι' αυτό και όταν ήλθε το πλήρωμα του χρόνου, ο πανάγαθος Θεός αυτήν διάλεξε για να την κάνει Μητέρα του σαρκωθέντος Υιού και Λόγου του. Και τότε πλέον η Παναγία πλημμύρισε από την ευωδία του Χριστού, με τη θεία κένωση ολο το ακένωτο Μύρο γέμισε την ύπαρξη της Παρθένου Μαρίας.

Το μυστήριο της σαρκώσεως του Θεού Λόγου ανέδειξε την Υπεραγία Θεοτόκο ως το πλέον «πολύτιμον μύρον», «οσμήν της Χριστού ευωδίας». Από τότε η Μητέρα του Θεού, η Παναγία, σκορπίζει αυτή τη θείκη ευωδία, ως οσμή μύρου μοναδική, και ελκύει τους ανθρώπους κοντά στον Κύριο Ιησού Χριστό, στη λύτρωση και τη σωτηρία.

«Χαίρε, οσμή της Χριστού Ευωδίας!»
Αυτήν την οσμή της ευωδίας του Χριστού οσφραϊνόμαστε κι απολαμβάνουμε κι εμείς κοντά στην Παναγία μας, κοντά στους αγίους, κοντά στον Κύριο Ιησού! Μια ευωδία πνευματική που πολλές φορές επιτρέπει ο Θεός να την νιώθουμε και με τις αισθήσεις μας, όταν προσκυνούμε τις ιερές εικόνες που μισροβλίζουν...Ας παρακαλούμε την Υπεραγία Θεοτόκο να αξιώνει και τον καθένα από εμάς με την καθαρή κι ενάρετη ζωή του, αλλά και με τη συμμετοχή στα ιερά Μυστήρια της Εκκλησίας μας, να γίνεται ένα θυμιατήρι του Χριστού που θα σκορπια στο περιβάλλον του το άρωμα της πίστεως, την «οσμήν της Χριστού ευωδίας».

«Όταν αποφασίσαμε να κάμουμε την Επανάσταση, δεν εσυλλογισθήκαμε, ούτε πόσοι είμεθα, ούτε πως δεν έχουμε άρματα, ούτε ότι οι Τούρκοι εβαστούσαν τα κάστρα και τας πόλεις, ούτε κανένας φρόνιμος μας ειπε; (πού πάτε εδώ να πολεμήσετε με τα σπαροκάραβα βασιέλια). Αλλά, ως μια βροχή, έπεσε εις όλους μας η επιθυμία της Ελευθερίας μας και όλοι και οι κληρικοί και οι προεστοί και οι καπεταναίοι και οι πεπαιδευμένοι και οι έμποροι, μικροί και μεγάλοι, όλοι εσυμφωνήσαμε εις αυτόν το σκοπό και εκάμαμε την επανάσταση».

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης
(Από το λόγο του στην Πνύκα
στις 8 Οκτωβρίου 1838)

Η Ελληνική επανάσταση

Η Ελληνική επανάσταση του 1821, επικός απελευθερωτικός αγώνας, του επί αιώνες, υπόδουλου Ελληνικού λαού, υπήρξε ο πιο σημαντικός σταθμός της ιστορίας του Νεώτερου Ελληνισμού.

Σφράγισε την εθνική πορεία των Ελλήνων, αφού η επιτυχής τελική έκβασή του, μετά από εννιά χρόνια σκληρού, ηρωικού, αλλά και αιματηρού πολέμου, σε πολλά μέτωπα, σήμανε την ίδρυση, από το 1830, του ελληνικού κράτους και την ένταξη της Ελλάδος, ύστερα από πολλούς αιώνες, στον πολιτικό χάρτη των ανεξάρτητων κρατών της γης.

Και γύρω απ' αυτό το, αρχικά, μικρό κράτος, που δεν ανταποκρινόταν στις προσδοκίες και τις θυσίες των αγωνιστών του '21, θα συγκεντρωθεί σιγά-σιγά όλος ο Ελληνισμός για να πραγματοποιήσει τη νέα του ιστορική πορεία.

Ο αγώνας της εθνικής παλιγγενεσίας, μακροχρόνιος, άνισος, με κορυφώσεις ηρωισμού αλλά και με περιόδους κάμψης και κατάπτωσης, κατόρθωσε να σφυρηλατήσει την εθνική συνείδηση των Ελλήνων, να αναπτύξει την εθνική τους ενότητα και να εμπνεύσει τις επόμενες γενιές για διαδοχικές εξορμήσεις και απελευθερώσεις ώστε να λάβει η Ελλάδα τη σημερινή της μορφή.

Ακόμη, σε καιρούς απογοήτευσης και δοκιμασίας, εμπύχωσε τους αλύτρωτους Έλληνες και τους έδωσε τη δύναμη για καρτερία και αντίσταση, μέχρι να μπορέσουν να πετύχουν κι αυτοί την εθνική τους αποκατάσταση και ένταξη στον εθνικό κορμό.

Ταυτόχρονα, υπήρξε κορυφαίο πολιτικό γεγονός και για την ίδια την ιστορία της Ευρώπης, αφού απασχόλησε την ευρωπαϊκή διπλωματία, ενεργοποίησε τις φιλελεύθερες συνειδήσεις, προκάλεσε το φιλελληνικό κίνημα, όπλισε με προσδοκίες τους ευρωπαϊκούς λαούς που αναζητούσαν την εθνική τους δικαίωση, παρέσυρε κυβερνήσεις μεγάλων δυνάμεων να ενδιαφερθούν, θετικά ή αρνητικά, και στο τέλος να υποχρεωθούν να συνεργασθούν και να συνυπογράψουν τα πρωτόκολλα για την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους.

Η Ελληνική επανάσταση παρούσασε έντονες διακυμάνσεις

κατά τα εννέα χρόνια της διάρκειάς της, με εναλλαγές επιτυχιών αλλά και αποτυχιών, εμφύλιους σπαραγμούς, μέχρι να μπορέσει να ισχυροποιηθεί και να αναγνωριστεί από τις εγγυήτριες δυνάμεις με την υπογραφή του Πρωτοκόλλου του Λονδίνου του 1830, που δημιούργησε το ανεξάρτητο ελληνικό κράτος.

Και ένα απόσπασμα από τον αυθεντικό λόγο του στρατηγού, Γιάννη Μακρυγιάννη:

«Τούτην την πατριδα την έχομεν όλοι μαζί, και σοφοί και αμαθείς και στρατιωτικοί και οι πλέον μικρότεροι άνθρωποι. Όσοι αγωνιστήκαμεν, αναλόγως ο καθείς, έχομεν να ζήσωμεν εδώ. Το λοιπόν δουλέψαμεν όλοι μαζί, να την φυλάμεν κι όλοι μαζί.

Και να μην λέγει ούτε ο δυνατός «εγώ», ούτε ο αδύνατος. Ξέρετε πότε να λέγη ο καθείς «εγώ»; Όταν αγωνιστεί μόνος του και φκιάσει ή χαλάσει, να λέγει «εγώ». Όταν όμως αγωνίζονται πολλοί και φκιάσουν, τότε να λέει «εμείς». Είμαστε εις το «εμείς» και όχι εις το «εγώ». Και εις το εξής να μαθώμεν γνώση, αν θέλωμεν να φκιάσωμεν χωριόν, να ζήσωμεν όλοι μαζί».

Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ρόδου
Επιμέλεια: Νίκος Νικολάου
Αντώνης Αγγελής

Τίνα με λέγουσιν οί άνθρωποι είναι τόν υιόν τού ανθρώπου; (Ματθ. 16, 13)
Σὺ εἶ ὁ Χριστός, ὁ υἱός τού Θεοῦ τού ζώντος.

Ματθ. 16, 16

Whom do men say that I the Son of man am? (Matth. 16:13)
Thou art the Christ, the Son of the living God.

Matth. 16:16

Εθνικά σκέπτεσθαι

Ο Μάρτης είναι ο μήνας που το εθνικό φρόνημα των Ελλήνων υψώνεται. Δοξολογίες. Πανηγυρισμοί. Σχολικές γιορτές. Παρελάσεις. Εθνικές ενδυμασίες. Όλοι, μικροί και μεγάλοι. Λαός και Εκκλησία. Κυβερνώντες και κυβερνόμενοι. Μέσα ενημέρωσης. Όλοι γενικά μιλούν για τα εθνικά μας θέματα, προβλήματα, οραματισμούς.

Πάλι θα γίνω κακός. Μα δεν μπορώ. Πρέπει να πω αυτό που νοιώθω ή φοβάμαι. Εύχομαι να κάνω λάθος. Μήπως όλα αυτά είναι επιφανειακά; Είπα μήπως. Στην ουσία αυτό που πιστεύω, είναι όχι. Όλα αυτά δεν είναι επιφανειακά. Είναι πηγαία. Είναι ειλικρινή. Είναι γνήσια. Ο Έλληνας είναι Έλληνας. Είναι Έλληνας. Έλα όμως, που ζαλιζομαι. Δεν μπορώ να το καταλάβω. Αφού είμαι Έλληνας, πρέπει να είμαι Έλληνας πάντα. Κάθε στιγμή. Δεν μπορώ να είμαι Έλληνας στην Εθνική ή στις Θρησκευτικές γιορτές μόνο. Σκέπτομαι εθνικά, όταν κάθε στιγμή της ζωής μου αγρυπνώ για την Ελλάδα και κάθε τι το ελληνικό. Όταν οργιάζει η προπαγάνδα εναντίον της Ελλάδος και εγώ τον «χαβά» μου, πόσο εθνικά σκέφτομαι; Όταν αφήνω τις σταγόνες βροχής -της προπαγάνδας- να γίνονται ρυάκι και ποτάμι, έτοιμο να με πνίξει και εγώ τότε μόνο αποφασίζω να αντιδράσω, πόσο εθνικά σκέφτομαι; Όταν στην παρέα μου κάποιος μιλάει ενάντια στην Ελλάδα ή για ένα Έλληνα κι εγώ διασκεδάζω και ανέχομαι τα πάντα, πόσο εθνικά σκέφτομαι; Όταν ο ίδιος κατηγορώ την Ελλάδα ή τους Έλληνες και μάλιστα σε μη Έλληνες, χωρίς να σκέφτομαι, ότι κάποιος κάποτε θα εκμεταλλευθεί τα λόγια μου, πόσο εθνικά σκέφτομαι; Άκουσε Έλληνα! Το κακό θέλει χτύπημα από την ρίζα. Θέλει ξερίζωμα. Αν πραγματικά σκέφτεσαι εθνικά μη ποτέ λες πράγματα που προσβάλλουν την Ελλάδα ή τον Έλληνα και αντίδρασε αμέσως, όταν αισθάνεσαι την παραμικρή προπαγάνδα εναντίον της Ελλάδος ή του Έλληνα. Έσω πάντα αγρυπνος. Αυτό είναι το σωστό εθνικώς σκέπτεσθαι.

Σοφές Σκέψεις

- Τραυματίστηκε στη μάχη όπου επέδειξε ηρωισμό και έμεινε κουτσός. Στενοχωριόταν πολύ γι' αυτό, αλλ' η Σπαρτιάτισσα μάνα τον παρηγορούσε. Μη λυπάσαι παιδί μου, του 'λεγε, κάθε βήμα σου θα μας θυμίζει την ανδρεία σου και κάθε ετοιμόροπη δρασκελιά τον ηρωισμό σου και την προσφορά σου στην πατρίδα.
- Υπάρχουν δύο είδη πίστωσης. Η μικρά πίστη και η μεγάλη πίστη. Η μικρά πίστη λέει ότι ο Θεός θα φέρει τα πράγματα όπως τα θέλουμε. Η μεγάλη πίστη λέει, ότι θα τα θέλουμε τα πράγματα όπως τα φέρνει ο Θεός. Μακάριος ο άνθρωπος που έχει αυτήν την μεγάλη πίστη. Πίστη δεν είναι να λες ότι ο Θεός θα κάνει ό,τι θέλω. Πίστη είναι να λες, θα θέλω ό,τι κάνει ο Θεός.

Πέντε σκέψεις για τη φιλία:

- Διαλυμένη φιλία ίσως να μπαλώνεται, αλλά το μπάλωμα φαίνεται.
- Η τράπεζα της φιλίας δεν μπορεί να προκόψει χωρίς καταθέσεις.
- Μπορείς μόνο να απλώσεις χέρι φιλίας, δεν μπορείς να αναγκάσεις τον άλλο να το πιάσει.
- Η πραγματική φιλία είναι σαν την καλή υγεία, η οποία εκτιμάται όταν τελικά χαθεί.
- Ο καλύτερος τρόπος για να είσαι βέβαιος για τη φιλία κάποιου είναι να μην την βάλεις ποτέ σε δοκιμασία.

Από το "Άγγελμα της ημέρας"

Τὸν Θεὸν φοβοῦ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φύλαττε.

Ἐκκλησιαστής 12,13

Fear God and keep his commandments.

Ecclesiastes 12:13

ΛΟΓΟΣ ΚΑΤΗΧΗΤΗΡΙΟΣ ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΡΞΕΙ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ

Συνέχεια από σελ. 1

μέ ἔμφασιν ἡ Ἐκκλησία κατὰ τὴν ἀρχομένην περίοδον. Ἡ Αγία καὶ Μεγάλη Τεσσαρακοστή εἶναι καιρὸς εὐπρόσδεκτος πνευματικῆς, ψυχικῆς καὶ σωματικῆς καθάρσεως καὶ γυμνασίας, διερχομένων, ὡς ἠκούσαμεν εἰς τὴν πρό ὀλίγου ἀναγνωσθεῖσαν εὐαγγελικὴν περικοπήν, διὰ μέσου τῆς νηστείας, ἢ ὁποῖα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τηρηθῆται «πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις», καθὼς καὶ διὰ τῆς συγχωρητικότητος πρὸς τοὺς ἀδελφούς: «Ἐὰν ἀφήτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐρανός». Αὐτὸ ἐξ ἄλλου ὁμολογοῦμεν καθ' ἡμέραν εἰς τὴν Κυριακὴν προσευχὴν μετ' ὅτι «ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφιέμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν». Χθές, Σάββατον τῆς Τυροφαγίου, ἡ Ἐκκλησία ἐτίμησε τὴν μνήμην τῶν ἐν ἀσκήσει λαμπάντων Ἁγίων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Οἱ Ἅγιοι δὲν εἶναι μόνον πρότυπα τῶν πι-στῶν εἰς τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς ἐν Χριστῷ καὶ κατὰ Χριστὸν ζωῆς, ἀλλὰ καὶ συνοδοιπόροι, φίλοι καὶ ἀρωγοὶ εἰς τὸν ἀσκητικὸν δόλιχον τῆς νηστείας, τῆς μετανοίας καὶ τῆς ταπεινώσεως. Δὲν εἴμεθα μόνον εἰς τὴν προσπάθειάν μας, ἀλλὰ ἔχομεν εὐδοκούντα καὶ εὐλογούντα τὸν Θεὸν καὶ συμπαραστάτας τοὺς Ἁγίους καὶ τοὺς Μάρτυρας, με-σίτριαν δὲ ὑπὲρ πάντων ἡμῶν πρὸς Κύριον τὴν Ἀγιόπρωτον Θεοτόκον. Ἡ ἀγιότης εἶναι τεκμήριον τῆς δυνάμεως τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς συνεργίας τοῦ ἀνθρώπου, ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, διὰ τῆς μετοχῆς εἰς τὰ ἱερά μυστήρια καὶ διὰ τῆς τηρήσεως τῶν θείων προσταγμάτων. Δὲν ὑπάρχει «ἀδάπανος εὐλάβεια» καὶ «εὐκολος Χριστιανισμός», οὔτε «πλατεία πύλη» καὶ «εὐχῶρος ὁδός», ἀπάγουσαι πρὸς τὴν οὐράνιον Βασιλείαν.

Σκοπὸς δὲν εἶναι ἀπλᾶ νὰ νηστεύω, οὔτε νὰ πᾶω περισσότερο ἐκκλησία. Σκοπὸς εἶναι κάτι νὰ ἀλλάξω, κάτι νὰ μεγαλώσω μέσα μου.

Στο τέλος τῆς σαρακοστῆς καὶ τῆς Μ. Εβδομάδας ὅταν θὰ ἀκούσω τὸ Χριστὸς Ἀνέστη νὰ ἀγκαλιάζει ὀλάκερη τὴν κτίση, ἡ ζωὴ πρέπει νὰ ἔχει κερδίσει μέσα μου τὸν θάνατο.

Τὸ φῶς νὰ ἔχει διώξει τὸ σκοτάδι.

Τὸ βράδυ τῆς Ἀνάστασης πρέπει κάτι νὰ ἔχει ἀναστηθεῖ στα στήθη μου, στο εἶναι μου, στα βάθη τῆς καρδιάς μου.

Μα αὐτὸ ξέρεις τι σημαίνει; Ὅτι πρέπει κάτι πρῶτα νὰ πεθάνει.

Γι' αὐτὸ ἡ νηστεία δὲν εἶναι μίαν μέρα, ἀλλὰ σχεδὸν πενήντα μέρες. Κρατᾷ πολὺ γιὰ νὰ προλάβεις, νὰ δουλέψεις, νὰ κοιτάξεις βαθιὰ μέσα σου, νὰ πεις ἀλήθειες καὶ συγνώμες σὲ σένα καὶ στους ἄλλους.

Πῶς θὰ πας στὴν Ἀνάσταση εἰάν πρῶτα δὲν ἔχεις πεθάνει; Πέθανε γιὰ τὸ παλιό, τὸ κουρασμένο καὶ κορεσμένο μέσα σου.

Τόλμησε ἀλλαγές, μετανόησε πρακτικῆς, σπάσε τάφους πεποιθήσεων καὶ νοητικῶν περιορισμῶν, ἐπίτρεψε στὴν καρδιά σου νὰ νιώσει, νὰ μεγαλώσει.

Μὴν φοβηθεῖς νὰ ἀγαπήσεις, νὰ σπᾶσεις νὰ ραγίσεις.

Ἡ νηστεία εἶναι μίαν θεραπεία.

Ἡ προσευχὴ μίαν γιαιατρεία τῆς ὑπαρξῆς.

Νηστεύω καὶ προσεύχομαι γιὰ νὰ κάνω ρωγμὲς μέσα μου.

Νὰ εἰσέλθει λιγάκι φῶς στὸ σκοτάδι μου, νὰ ἀνοίξει μίαν τρυπίτσα νὰ μπεῖ καθαρός ἀέρας.

π.Λίβυος

Μέρες γαλήνης
καὶ βαθιάς ἀγαλλίασης
Μέρες σωπῆς καὶ κόπου
μέρες προσδοκίας καὶ χαρᾶς
Μέρες ἀσκήσεως τοῦ σώματος
καὶ λύτρωσης τῆς ψυχῆς
ἀπὸ κάθε ἀνθρώπινη σκέψη
Μέρες ἀναμονῆς,
μέρες λαχτάρας
γιὰ αὐτὸ που θὰ ἐρθεῖ
Μέρες καρτερικότητος
γιὰ τὸ Σταυρὸ
που προβάλλει μπροσὺν μας
κρύβοντας πίσω Του
τὴν Ἀνάσταση
τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ μας.

Εἰρήνη Γράφια

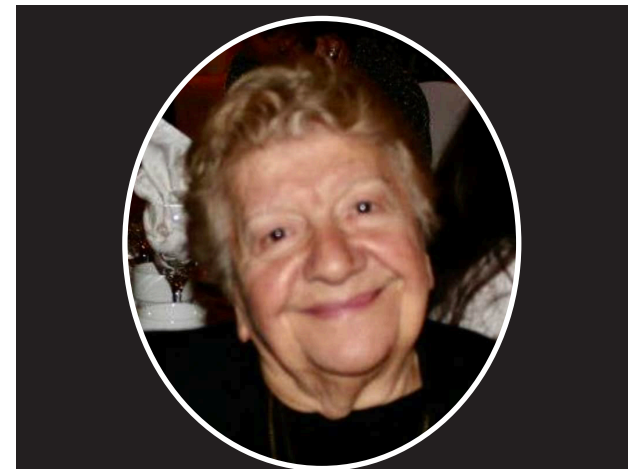
Ἡ Ἐκκλησία συνεχῶς μᾶς ὑπενθυμίζει ὅτι ἡ σωτηρία δὲν εἶναι ἀτομικόν, ἀλλὰ ἐκκλησιαστικόν γεγονός, κοινόν ἄθλημα. Κατὰ τὴν θεοσκέπαστον Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Τεσσαρακοστήν, ἀποκαλύπτεται ἡ καθοριστικὴ διὰ τὴν πνευματικὴν ζωὴν τοῦ πιστοῦ σημασία τῆς μετοχῆς εἰς τὴν ζωὴν τῆς κοινότητος, εἰς τὴν χριστιανικὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν ἐνορίαν ἢ, ἀντιστοίχως, εἰς τὸ μοναστικόν κοινόβιον. Ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐξάρωμεν τὴν λειτουργίαν τῆς χριστιανικῆς οἰκογενείας ὡς κοινότητος ζωῆς διὰ τὴν βίωσιν τῆς πνευματικότητος τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Ὁ ἐν Ἁγίοις προκάτοχος τῆς ἡμῶν Μετριότητος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἀπεκάλεσε τὴν οἰκογένειαν «Ἐκκλησίαν μικράν». Ὄντως, εἰς τὴν οἰκογένειαν συντελεῖται ἐκκλησιοποίησις τῆς ὑπαρξέως μας, ἀναπτύσσεται ἡ αἰσθησις τοῦ κοινωνικοῦ καὶ κοινοτικοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀνθρώπινου βίου καὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, ἡ ἀγάπη, ὁ ἀλληλοσεβασμὸς καὶ ἡ ἀλληλεγγύη, βιοῦνται ἡ ζωὴ καὶ ἡ χαρὰ τῆς συμβιώσεως ὡς θεία δωρεά. Ἡ κοινὴ προσπάθεια ἐφαρμογῆς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κανόνος καὶ τοῦ ἡθους τῆς νηστείας ἐν τῷ πλασιῷ τῆς οἰκογενείας, ἀναδεικνύει τὸν χαρισματικὸν χαρακτῆρα τῆς ἀσκητικῆς βιοτῆς καί, ἐρῴτερον, τὴν βεβαιότητα ὅτι ὅλα τὰ ἀληθῆ, τὰ σεμνά καὶ τὰ δίκαια εἰς τὴν ζωὴν μας προέρχονται ἀνωθεν, ὅτι, παρὰ τὴν ἰδικὴν μᾶς συνεργίαν καὶ συμβολὴν, ὑπερβαίνου, ἐν τελεί, τὸ ἀνθρώπινος ἐφικτόν καὶ τὰ ἀνθρώπινα μέτρα. Ἐξ ἄλλου, ἡ κοινότης τοῦ βίου, ἢ οὐ ζητοῦσα τὰ ἑαυτῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπη καὶ ἡ συγχωρητικότης δὲν ἀφήνουν χωρὸν εἰς τὸν δικαιοματισμὸν καὶ τὴν ἀυταρέσκειαν. Ἐκφρασίαν αὐτοῦ τοῦ πνευματικοῦ «κοινῆς ἐλευθερίας» καὶ εὐχαριστιακοῦ ἀσκητισμοῦ ἀποτελεῖ ἡ ἀδιάσπαστος σύνδεσις νηστείας, φιλανθρωπίας καὶ μετοχῆς εἰς τὴν ἐνοριακὴν καὶ λειτουργικὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ βίωσις τοῦ «σαρακοστιανοῦ κλίματος» εἰς τὴν χριστιανικὴν οἰκογένειαν ὀδηγεῖ εἰς τὸ βάθος τῆς ἀληθείας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐμπειρίας καὶ ἀποτελεῖ κοιλίδα καὶ ἀφετηρίαν χριστιανικῆς μαρτυρίας εἰς τὴν ἐκκοσμηκευμένην σύγχρονον κοινωνίαν.

Εὐχέσθε, ἀδελφοὶ καὶ τέκνα, νὰ διατρέξωμεν ἅπαντες μετ' ἐνθεον ζῆλον τὸ στάδιον τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἐν νηστείᾳ καὶ μετανοίᾳ, ἐν προσευχῇ καὶ κατανύξει, εἰρηνεύοντες ἐν ἑαυτοῖς καὶ μετ' ἀλλήλων, κοινωνοῦντες τὴν ζωὴν, ἀναδεικνυόμενοι «πλησίον» τῶν ἐν ἀνάγκαις ἐν ἔργοις φιλανθρώπων, συγχωροῦντες ἀλλήλους καὶ δοξολογοῦντες ἐν παντί τὸ ὑπερορῶνιον ὄνομα τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐλέους, δεόμενοι Αὐτοῦ ὅπως εὐδοκῆσῃ νὰ φθάσωμεν κεκαθαρμέναις διανοίαις τὴν Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Ἐβδομάδα καὶ νὰ προσκυνήσωμεν ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλίασει τὴν λαμπροφώρον Ἀνάστασίν Του.

Ἁγία καὶ Μεγάλη Τεσσαρακοστή, βκδ'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

διάπυρος πρὸς Θεὸν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

Εκοιμήθη ἡ δραστήρια πρεσβυτέρα Ελένη Κακαβελάκη. Ὑπηρετήσε σὲ πολλές ἑλληνορθόδοξες Κοινότητες καὶ ἐργάσθηκε ἀρίστα, ἰδιαίτερα καταρτίζουσα χορωδίες σὲ κάθε Κοινότητα. Προσευχόμαστε ὁ Θεὸς νὰ ἀναπαύει τὴν ψυχὴ τῆς μετὰ τῶν ἁγίων!

Presbytera Eleni Kakabelakis passed away. She served in many Greek Orthodox Communities with excellence. She organized and lead Church Choirs in each of the Communities which she and her husband served. We pray that God rests her souls with the just reposed!

Ἡ ἐπανάσταση τοῦ 1821 δὲν

ἦταν ἡ ἐναρξή, ἀλλὰ τὸ τέλος. Ἦταν ἡ τελευταία φάση ἐνός ἀγῶνα, που ἀρχισε μετὰ ὅπλα τοῦ πνεύματος τὴν ἐπομένη τῆς Ἀλώσεως καὶ που ἔληξε μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ Ναυαρίνου ἢ μετὰ τὴν κλαγγὴ τῆς Πέτρας. Στὸ διάστημα αὐτό, που κράτησε τετρακόσια ὀλόκληρα χρόνια, ὁ ἐπικρὸς Ἀγῶνας πέρασε ἀπὸ πολλὰ στάδια καὶ ἔκαμε τρεῖς ὅπλα ποικίλων. Ἀπὸ τὰ καριοφίλια ὡς τὸ Οκτωβῆ. Κι ἀπὸ τὴν τάπιες τῶν κανονίων ὡς τὸς ἀμβῶνες τῶν ἐκκλησιῶν. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνθρωποι που ὤρμησαν στὴν μεγάλη αὐτὴ μάχη, ὑπῆρξαν ποικίλοι. Πολέμησαν πλάι-πλάι οἱ σπλαρχηγοὶ μετὰ τὰ ἀρματαίους. Καὶ στάθηκαν οἱ δύο τοὺς πολέμαρχοι.

Ἄν οἱ πρῶτοι μπουκῶναν κανόνια, οἱ ἄλλοι στόμωναν τὴν πνευματικὴν πείνα τοῦ λαοῦ που δὲν ἔξεχασε οὔτε στιγμή τι ἔχασε, τι ἔχει, τι του πρέπει".

Κ. Κούρκουλας "Λεύκωμα Διδασκάλων τοῦ Γένους"

Then the churches throughout all Judea and Galilee, and Samaria had peace and were edified; and walking in the fear of the Lord and the comfort of the Holy Spirit, they were multiplied.

Acts 9:31

ORTHODOX WAY

ORTHODOX WAY ESTABLISHED 1982

GREEK ORTHODOX ARCHDIOCESE OF CANADA • 1 Patriarch Bartholomew Way (86 Overlea Blvd) Toronto, Ontario M4H 1C6 • MARCH 2024 • No. 398

Slaves of Free Men?

MARCH 25TH ENCYCLICAL

Archbishop Sotirios of Canada

If you take away from man his reason and his freedom, he would not differ from the animals. Reason and freedom are God-given gifts. They are the main characteristics of God's image, which is man. God, the Master Creator, gave them to man. He will never take them back. He honours them and He expects man, in turn, to honour them, too, and to safeguard them even with his life.

For many ages, a dark veil of idolatry, deceit, falsehood, decline and decay, a true moral slavery, covered the world. From the fall of man to the Annunciation of the Virgin Mary. With the announcement by the Archangel Gabriel of the coming of the Redeemer, Who is «the Way, the Truth, and the Life», a new bright day, a new era, a historic period began. Dark spiritual slavery gave way to the beautiful freedom of those who accepted the Redeemer.

With the Greek Revolution of 1821, National Freedom was brought forth, joyful, gorgeous, smiling, glamorous after a horrible slavery of four hundred years.

Slavery and bondage, whether to sin, which is a horrible thing, or to abominable tyrants and oppressors of the earth, is hated. It is detested by both man and God. Bondage and slavery mean the alienation of man from his original prototype, that is God. They mean moral wretchedness. Tyranny. Degradation. Disgrace of the Divine Image. They are destruction and corruption of what is of the greatest value on earth, man.

Modern man does everything in the name of reason and freedom. In the name of reason he fosters the absurd desire to dethrone his Creator, and to enthrone himself in His place. In the name of freedom, he tramples in the mud the most sacred thing—namely, freedom itself, and steps on it. Often he puts on the mask of a free citizen, but he is in reality a slave to atheistic, materialistic, foreign, anarchistic, rotten teachings and actions! The slave of drinking—the alcoholic! The slave of drugs—the addict! The slave of sex—the immoral. The slave of crime—the criminal!

«Whatever overcomes a man, to that he is enslaved.» Do you wage a war and lose it? You become a slave to your enemy. Do you fail to see the truth but instead blindly, egotistically, fanatically follow and spread false ideas and theories? Do you fail to resist drinking, illicit sex, drugs and evil in general? You are the slave of all those things.

What is the source of this compounded slavery? What causes man to be dragged truly like a slave by horrible evil passions, debasing his own value by his moral decay and the dirt he lives in? Why do people destroy the freedom of their fellow-man and drag them to slavery like their prey, like animals?

This is the answer. «Where the Spirit of the Lord is, there is freedom». Freedom cannot stand where the darkness of evil prevails, where sin dominates, where delusion, superstition, and idolatry rule. Christ clearly said, «Truly, truly, I say to you everyone who commits sin, is a slave to sin.» And the slave to sin becomes easily the slave to man, but also the tyrant to man. To those people applies what Saint Peter once said, «They promise their freedom, but they themselves are slaves of corruption.»

«If the Son makes you free, you will be free indeed. «If you continue in my word... You will know the Truth, and the Truth shall make you free.» The Son with His Incarnation, which is heralded by the Twenty-fifth of March, with His Sacrifice on the Cross, and with His Resurrection, set us free from the bondage of sin. Our ancestors, the heroes of the Greek Revolution of 1821, as the Twenty-fifth of March reminds us, set us free from slavery under the Turks. We have known the truth. We have been set free. It is our duty, as Greeks in Canada, to live free from sin and free from the bondage of any tyrant. Christ was sacrificed for our spiritual freedom. For our national freedom, our heroic ancestors were sacrificed. We, as true children of God, and as genuine off-springs of our heroic ancestors, are ready to sacrifice our lives for spiritual and national freedom.

Long Live the 25th of March!
Long Live the Greeks of Canada!
Long live Canada!
Long live Greece!
Long live Freedom!

Archdiocesan News

Thursday, February 1. Great Vespers was celebrated for the Feast Day of Ypapanti Greek Orthodox Church in Victoria BC. Archbishop Sotirios presided accompanied by the priests of British Columbia: Fr. G. Despotov, Fr. T. Pratta, Fr. N. Sideras and Fr. D. Vickery. The following day Divine Liturgy was celebrated. Devout Christians came in large numbers to the Vespers and the next day they came out in greater numbers for the Divine Liturgy. As customary, a meal was provided after Divine Liturgy for all that attended.

The president of the Community, Mr. T. Petropoulos with his board of directors, the Philoptochos Brotherhood and the former president, Archon Mr. M. Economou, worked with their whole heart and soul and everything was successful.

Both at the Vespers and Divine Liturgy the Hon. Consul General of Greece to Vancouver was present Mr. Dimitrios Skoutas.

Sunday, February 4. Divine Liturgy was presided by Archbishop Sotirios assisted by Fr. G. Despotov at St. Constantine and Helen Greek Orthodox Church in Surrey, BC. Christians from the area came with great reverence. Among the reverent congregation were Archon Hartoularios Antonakis Andreou and Archon Hartofylakas Evangelos Pappas, who chanted during the Divine Liturgy.

With much reverence, the Hon. Consul General of Greece to Vancouver Mr. Dimitrios Skoutas and the Hon. Honorary Consul General of Cyprus in Vancouver Mrs. K. Arsoniadis joined in prayer during the service.

Tuesday, February 6. Feast Day of St. Photios the Great, Patron Saint of the Clergy Syndomos of Canada. There was a meeting of all the Priests of the GTA with His Grace Bishop Athenagoras and Archbishop Sotirios. After the meeting there was a Divine Liturgy with all the Priests at the Cathedral of St. Nicholas and then a dinner was provided for all. It was a memorable evening with a large crowd of people.

Wednesday, February 7. Archbishop Sotirios was

leaders including the President of the Archdiocesan Philoptochos Council of Canada Ms. Zoe Veroutis, the Presidents of the Toronto and surrounding area Philoptochos Chapters and devout Christians.

Sincere appreciation to all the priests who attended, as well as to the president of the Archdiocesan Council, Mrs. Zoe Veroutis, the presidents and members of the Philoptochos Societies, but also to the president of the Greek Orthodox Community of the Cathedral of St. Nicholas Mrs. Anastasia Sotiropoulos and the president of the Philoptochos Chapter Mrs. Georgia Orfanakos-Haramis and all their volunteers who prepared the excellent dinner.

Wednesday, February 21. Divine Liturgy was

Πανορθόδοξος Εσπερινός στον Ι.Ν. Ευαγγελισμού της Θεοτόκου Τorόντο, προεξάρχοντος του Επισκ. Πατάρων κ. Αθηνάγορα με τη συμμετοχή κλήρου άλλων ορθόδοξων εκκλησιών και λαού.

Pan-Orthodox Vespers at the Annunciation of the Theotokos Greek Orthodox Church in Toronto was presided over by His Grace Bishop Athenagoras of Patara, participating in the vespers were clergy from other Orthodox Churches in the GTA and their congregations.

Κυριακή της Ορθοδοξίας και περιφορά των εικόνων στον Ι.Ν. Προφήτη Ηλίου, Mississauga

Sunday of Orthodoxy and the procession of Icons at Prophet Elias Greek Orthodox Church in Mississauga.

visited in his office by the President of the Greek Orthodox Community of Belleville, Mr. Adam Zegouras and the Treasurer, Mrs. Helen Magina, they discussed various issues. This small but progressive community is moving forward increasingly and peacefully.

Sunday, February 18. Divine Liturgy was presided by Archbishop Sotirios at St. Panteleimon Greek Orthodox Church in Markham assisted by Fr. Christian Vela and Fr. Triantafillos Porfiris. The Church was full with devout Christians. Fr. Christian Vela is succeeding wonderfully and the community is progressing smoothly.

After Liturgy on the same day, The High Commissioner of Cyprus Mr. George Ioannides joined by his wife and the Honorary Consul General of Cyprus in Toronto, Mr. Dimitrios Soudas, visited the Archbishop Sotirios at the Archdiocese. The High Commissioner is being transferred to a very important position in Europe and came by to bid farewell to the Archbishop.

Monday, February 19. Divine Liturgy for the Feast of St. Philothei of Athens, patroness of the Archdiocesan Philoptochos Society was celebrated at St. Nicholas Cathedral, Toronto, where there is a chapel of St. Philothei. The Divine Liturgy was presided by Archbishop Sotirios, assisted by Bishop Athenagoras and fourteen (14) priests. After the Divine Liturgy, dinner was provided for all at the magnificent Metropolitan Centre. Two hundred and fifty-one (251) congregants attended. The Church was packed with

presided over by Archbishop Sotirios assisted by Fr. Spiros Voutos at St. Nicholas Greek Orthodox Church in Sudbury. Following the Liturgy, His Eminence presided over the funeral of the late George Mallis, Archon of our Ecumenical Patriarchate, who served for many years as President of the Community and who contributed more than anyone else to the organization of the Sudbury Community and to the building of St. Nicholas Church.

Archbishop Sotirios and Fr. Spiros Voutos were accompanied by Archon Ymnographos, Mr. Sotirios Kanavas who chanted the funeral. After the burial of Mr. George Mallis, a memorial meal was provided to all in attendance. We express of thanks to the late George Mallis and we wish and pray that God may rest his who with those of the just repose.

Friday, 23 February. The Hon. Consul General

CONTIN. ON PAGE 7

Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὄφθαλμός. Ἐάν οὖν ὁ ὄφθαλμός σου ἀπλοῦς ἦ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται.

Ματθ. στ' 22

The light of the body is the eye. If therefore thine eye be single thy whole body will be full of light".

Matth 6:22

Who says God exists?

Saint Nicholas Velimirovich

(From a letter to a school-teacher and her mother).

as follows:

The vegetation under your feet is evidence, brother. It can be traced back to the day and moment that the words of the Creator were spoken: Then God said, 'Let the land produce vegetation: seed-bearing plants and trees on the land that bear fruit with seed in it, according to their various kinds' (Gen. 1, 11).

The sun, the moon and the stars are evidence. If, brother, you're looking for testimony above your head, the blazing sun's a witness, the strange moon and the clusters of stars. Go wherever you want to, to try and find out where they came from and you won't learn, until you arrive back at that day and moment when the Lord's words rang out over the darkness and chaos: God said, 'Let there be lights in the vault of the sky... to shed light on the earth. God made two great lights... He also made the stars' (Gen. 1. 14-16).

The sea and the air are also evidence. If you're looking, brother, the length, breadth and depth of the sea is evidence, as are the mountains, the wind and the forest, the ant-hills, the honeycombs of the bees, and everything that lives in the sea, in the air, in the mountains, in the forests and in the mounds of earth and cells of beeswax. Trace them back in time, turning neither right nor left- asking nobody the way- and you'll arrive back at that festive moment when the voice of love rang out from heaven. 'Let there be, let there be, let there be'. 'And it came to pass' (Gen. 1).

The ox and the ass are evidence, according to the words of

the prophet Isaiah: 'The ox knows its master, the donkey its owner's manger'.

Tell me, brother, what material below the heavens isn't witness to God? I'll give you a hundred years to wear yourself out over this pointless effort and you won't find a single blade of grass that doesn't testify to the majesty of its Maker. But to cut down your time and to help you to see what isn't evidence of God, I'll tell you myself: in the whole wide world, only those, and those alone, who are perverted people.

The order, the proportions, the number, and the divine harmony of the whole of creation is evidence. The mind and conscience of all the holy and righteous people is evidence. But, above all things and all people, there's the evidence of our Lord and Savior, Jesus Christ, in whom our great and eternal God was manifested in the human body, visited the human race, declared the mysteries, showed us the way and opened Paradise. If you want to see God with your eyes and hear him with your ears- which God made possible for us to do- look at Jesus Christ. And you'll see, you'll hear, and you'll come alive with a new life.

This is a way in which you can respond to that poor soul who is thirstily seeking after God and wanting to see and to hear him. But that isn't all that can be said. That's just one sheaf in God's huge field, in which whatever grows is testimony to the Creator. And it grows for no other reason but to give its testimony, and then is gone forever!

For your part, my daughter, continue to grow in virtue. Look neither left nor right; just follow the path of salvation. Soon we'll have to die. And after death, God's judgment awaits us regarding how we, as the closest to God, bore witness to him. And at the judgment, there'll be two ranks of people: the one, on the right of the Lord of glory, will be those who weren't ashamed of Christ; and, on his left, there'll be those who, in this life, 'in this sinful and adulterous generation (Mk. 8, 38), were ashamed of Christ.

Both you and your elderly mother are interested in the Orthodox faith. Since you began to fulfil the commandments of fasting, prayer, charity and communion, the secrets of the truth have become ever more apparent to you. And this, indeed, is the proper path: by practicing what we know, we arrive at the unknown.

Silent prayer over long years reveals the truth. But your heart is burning with the desire to direct many others onto the path of truth. People are people, however: in one, the mind is darkened by lies; in another, the heart is hardened by the passions; and what you desire won't come easily. It requires much cleansing, many washings in holy water, seven-fold immersions in the Jordan. So, a worker from Vanati surprised you with the question: 'Who says God exists?'. And you're at a loss to reply to him. First of all, pray to God about it, and then answer

Με σύμμαχο τον καλό καιρό στο Τορόντο, οι φοιτητές της Θεολογικής Ακαδημίας επισκέφθηκαν την Ι. Μονή του Αγ. Πατροκοσμά στο Μπόλτον. Η αδελφότητα, με επικεφαλής τη Γερόντισσα Αλεξία, τους υποδέχτηκε θερμά με τη χαρακτηριστική ευγένεια και τη γνήσια χριστιανική φιλοξενία. Η Γερόντισσα Αλεξία τους μίλησε για την ίδρυση της Μονής και τη σύνδεσή τους με τον Γέροντα Εφραίμ. Στη συνέχεια, οι φοιτητές εξερεύνησαν τα όμορφα μικρά παρεκκλήσια που βρίσκονται μέσα στους χώρους του μοναστηριού. Η επίσκεψή τους ολοκληρώθηκε με εσπερινό στην κεντρική εκκλησία του μοναστηριού.

Now that the weather has improved significantly in Toronto, the students of the Academy embarked on a visit to the Holy Monastery of St. Patrokosmas in Bolton. The sisterhood, led by Gerontissa Alexia, warmly welcomed them with their characteristic kindness and genuine Christian hospitality. Gerontissa Alexia shared insights on the monastery's founding and their connection with Geronta Efraim. The students then explored the charming small chapels situated within the monastery grounds before concluding their visit with a vespers service at the main church of the monastery.

Αρχή Τριωδίου στον Ι.Ν. Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Ο π. Παναγιώτης Αυγερόπουλος με τους ιερόπαιδες του Ι. Ναού. Beginning of the Triodion Period at the Annunciation of the Theotokos Greek Orthodox Church. Fr. Panagiotis Avgeropoulos and the Altar Boys of the Church.

Στον Ι.Ν. Αγ. Δημητρίου Hamilton μετά τη Θ. Λειτουργία ο Επίσκ. Αθηναγόρας χειροθέτησε τρεις νέους Αναγνώστες. Στη φωτογραφία από αριστερά, ο ιερατ. προϊστάμενος π. Φώτιος Τσάμης, ο Ιορδάνης-Νικόλαος Peters, ο Επίσκ. Αθηναγόρας, ο Ιωσήφ-Αναστάσιος Al Hashemi, ο Βασίλειος Κατσούλης και ο π. Ηλadio.

At St. Demetrios Greek Orthodox Church in Hamilton after the Divine Liturgy, His Grace Bishop Athenagoras invested three new Readers. In the photo from the left are: Parish Priest Fr. Photios Tsamis, Jordan-Nicholas Peters, Bishop Athenagoras, Joseph-Anastasios Al Hashemi, Vasiliios Katsoulis and Fr. Hladio.

Η Ελληνορθόδοξη Κοινότητα Oshawa διοργάνωσε ελληνική βραδιά στην αίθουσα της εκκλησίας. Συμμετείχαν τα χορευτικά της Κοινότητας που παρουσίασαν παραδοσιακούς χορούς από διάφορες περιοχές της Ελλάδας.

The Greek Orthodox Community of Oshawa organized a Greek night in the church hall. The Community's dance groups participated and performed traditional dances from various regions of Greece.

Το κατηχητικό σχολείο της ελληνορθόδοξης Κοινότητας Αγ. Πέτρου και Παύλου Kitchener, διοργάνωσε μια συνάντηση για την νεολαία για την προετοιμασία της Σαρακοστής. Στη φωτογραφία ο ιερ. προϊστ. π. Anatoliy Bandura με τα παιδιά.

The Sunday School of the Greek Orthodox Church of St. Peter and Paul in Kitchener, organized a meeting for the youth in preparation for Lent. In the photo, Parish Priest, Fr. Anatoliy Bandura with the children.

«Βεβήλους και γραβάδες μύθους παραιτού, γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσεβείαν»
Α' Τιμόθεον δ' 7

"Refuse profane and old 'wives' fables, and exercise thyself rather unto godliness".
1 Timothy 4:7

Archdiocesan News

CONTIN. FROM PAGE 5

of Greece in Toronto, Mr. Panagiotis Antonatos, hosted a dinner at his residence, in attendance were Archbishop Sotirios, the Ambassador of Greece to Canada Mrs. Katerina Dimaki with her husband the President of the GCT Mrs. Betty Skoutakis, the President of the Hellenic Heritage Foundation (HHF) Mr. Andy Seretis, the President of The Hellenic Initiative Canada Mr. George Sotos and of course the host of the evening was the Hon. Consul General of Greece to Toronto Mr. Panagiotis Antonatos with his wife. The topic of discussion was the issue of organizing the visit of the Prime Minister of Greece Mr. Kyriakos Mitsotakis.

Saturday, February 24. The Ambassador of Greece to Canada, Her Excellency, Ms. Ekaterini Dimakis with the Honorable Consul General of Greece in Toronto Mr. Panagiotis Antonatos visited the Archbishop Sotirios at

the Archdiocese. The official welcome of the Ambassador who is visiting our Archdiocese for the first time, was by Archbishop Sotirios, His Grace Bishop Athenagoras, Archon Ostiaris, Mr. Evangelos Sotiropoulos and the students of our Theological Academy. The Ambassador was shown around all of the Archdiocese. Afterwards, the Ambassador, the Consul General, the Archbishop, and Archon Evangelos Sotiropoulos visited the day school of the Archdiocese "Metamorposis" where they were welcomed by the Principal Mrs. Anna Sarantidis and were shown around all the premises. Then they visited the Greek Orthodox Cathedral of St. Nicholas and the adjacent cultural center where a meal was provided by our Archdiocese. In attendance at the meal were Archbishop Sotirios, the Ambassador, Her Excellency Mrs. Ekaterini Dimakis, the Consul General of Greece in Toronto Mr. Panagiotis Antonatos and Archon Ostierios Mr. Evangelos Sotiropoulos. The meal was prepared by the president of the Greek Orthodox Cathedral of St. Nicholas and the one who is responsible for the Cultural Centre, Ms. Anastasia Sotiropoulos.

Κυριακή της Ορθοδοξίας στον Ι.Ν. Αγ. Τριάδος Belleville. Μικρή αλλά θαυματουργή Κοινότητα. Η φωτογραφία με τον ιερατή προϊστ. π. Δ. Μουσελίμη και όλους τους ευλαβείς χριστιανούς στο τέλος της Θ. Λειτουργίας. Sunday of Orthodoxy at the Greek Orthodox Church of the Holy Trinity in Belleville. Small but remarkable church. In the photograph is Parish Priest Fr. D. Mouselimis and all the faithful Christians at the end of Divine Liturgy.

Εορτασμός της 25ης Μαρτίου στον Ι.Ν. Κοίμησης της Θεοτόκου, Kingston με την γαλανόλευκη να δεσπόζει στο κέντρο του Ναού.

Celebration for the 25th of March at Koimisis Tis Theotokou Greek Orthodox Church in Kingston with the blue and white flag of Greece dominating the centre of the Church.

Thinking Ethically

March is the month when the national sentiment of Greeks is lifted up. Doxologies. Festive speeches. School festivities. Parades. National costumes. Everyone, young and old, People and Church, the leaders and the governed, mass media -everyone in general talks about our national issues, problems, and visions. Once more I am going to be said to be at fault- but I just cannot keep silent. I have to say what I feel, or fear.

I hope I am wrong, but could all this be, perhaps, superficial? I said perhaps. Basically, I believe is that no, all of these things are not superficial. They run deep. They are sincere. They are genuine. A Greek is a Greek, is a Greek, is a Greek. But come on here, I am confused. I cannot understand it. Since I am Greek and always should be Greek, at every moment, I should not be Greek only on national and religious holidays? I think ethnically when at every moment of my life I am alert for the sake of Greece and everything that is Greek. When propaganda revels against Greece and I myself indulge myself on indifference, how ethnically am I then thinking? When I allow raindrops of propaganda to become a creek and a river ready to drown me and only then do I decide to react, how ethnically am I thinking? When some of my friends speak against Greece or against a Greek and I amuse myself and tolerate it all, how ethnically am, I thinking? When I myself criticize Greece or the Greeks, and especially to non-Greeks, without considering that someone might sometime exploit my words, how ethnically am I thinking? Listen, Greeks! Evil needs to be struck at the roots. It must be uprooted. If you truly think ethnically, then never say things that offend Greece or the Greeks; and also react immediately when you hear the slightest propaganda against Greece or the Greeks. Always be alert. That is thinking ethnically correctly.

Ὁ ἀτιμάζων πένητας ἀμαρτάνει.
Παροιμία 14,21
He that dishonours the needy sins.
Proverbs 14:21

GOVERNMENT OF SASKATCHEWAN

Certificate of Recognition

I, Laura Ross, Minister of Parks, Culture and Sport in the Province of Saskatchewan in exercise of the powers conferred upon me, do hereby designate the month of March 2024 to be:

"Hellenic Heritage Month" in Saskatchewan

And I request the citizens of the Province of Saskatchewan to recognize this month.

Dated at the City of Regina this 21st day of February 2024.

MINISTER

On Sunday, February 25th Warren Steinley, MP for Regina-Lewvan, awarded a certificate of recognition to Fr. Spyridon Vandoros for 30 years of service in the Greek Orthodox Community of St. Paul, Regina, Saskatchewan. Την Κυριακή 25 Φεβρουαρίου ο Warren Steinley, βουλευτής της Regina-Lewvan, απένειμε πιστοποιητικό αναγνώρισης στον π. Σπυρίδωνα Βανδώρο για τα 30 χρόνια υπηρεσίας στην Ελληνορθόδοξη Κοινότητα του Αγίου Παύλου, Regina, Saskatchewan.

The City of Regina, Saskatchewan proclaiming March 25 to 29th as "Greek Independence Week". Η πόλη της Regina, Saskatchewan, ανακήρυξε την 25η έως 29η Μαρτίου ως "Εβδομάδα Ελληνικής Ανεξαρτησίας".

Remember The Patriarchal Orthodox Theological Academy

Please include our Theological Academy in your annual donations and in your wills in order to ensure the future of our Church and Hellenism in Canada. The Academy needs the love and support of everyone. The legal name is: **Patriarchal Toronto Orthodox Theological Academy**

ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΟΡΕΙΑ
ΕΚΔΟΤΗΣ:
Ελληνική Ορθόδοξος Αρχιεπισκοπή Καναδά
• 1 Patriarch Bartholomew Way (86 Overlea Blvd),
Toronto ON M4H 1C6, Canada
Tel: 416-429-5757 • Fax: 416-429-4588

E-mail: office@goarchdiocese.ca
YouTube: GOMetropolis Toronto
Web: www.goarchdiocese.ca Twitter@GO_Metropolis

**Long Live the 25th of March! Long Live the Greeks of Canada!
Long live Canada! Long live Greece! Long live Freedom!**

Συντάσσεται από επιτροπή και κυκλοφορεί την πρώτη εβδομάδα εκάστου μηνός. The Orthodox Way is published monthly by the Greek Orthodox Archdiocese of Canada.
Η Ο.Π. προετοιμάζεται από την ακόλουθη επιτροπή. The O.W. is prepared by the following Committee: Θεοφ. Επίσκοπος Πατάρων Αθηναγόρας, π. Α. Γκιόκας, π. Κ. Τσιάλας, Γ. Κόντου, Σ. Βολονάκης. Φωτογραφίες-Photos: G. Manos.

ΝΕΑ Ι. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ

πρόεδρο της Κοινότητας του Καθεδ. Ι.Ν. Αγ. Νικολάου κα Αναστασία Σωτηροπούλου και στην πρόεδρο της Φιλοπτώχου κα Γεωργία Ορφανάκου-Χαραμή και όλες τις συνεργάτιδες τους που ετοίμασαν άριστα το καταπληκτικό δείπνο.

Τετάρτη, 21 Φεβρουαρίου. Θ. Λειτουργία τέλεσε ο Αρχιεπ. Σωτήριος με τον π. Σπυρίδωνα Βούτο στον Ι.Ν. Αγ. Νικολάου Sudbury και στη συνέχεια την κηδεία του αιμνήστου Γεωργίου Μάλλη, Αρχοντος Λαοσυνάκτη του Οικουμενικού μας Πατριαρχείου, ο οποίος υπηρέτησε πολλά χρόνια σαν πρόεδρος της Κοινότητας, αλλά και συνέβαλε περισσότερο από κάθε άλλον για την οργάνωση της Κοινότητας Sudbury, αλλά και το κτίσιμο του περικαλλούς Ι. Ν. Αγ. Νικολάου.

Τον Αρχιεπ. Σωτήριο και τον π. Σπυρίδωνα Βούτο συνόδευσε ο Αρχων Υμνογράφος Σωτήριος Κανάβας, ο οποίος και έψαλλε. Μετά την ταφή του αιμνήστου Γεωργίου Μάλλη παρετέθη μακαρία για όλους. Εκφράζουμε ευχαριστίες στον αιμνήστο Γεώργιο Μάλλη και ευχόμεθα και προσευχόμεθα ο Θεός να αναπαύει την

Πέμπτη, 1 Φεβρουαρίου. Μ. Εσπερινός ετελέσθη στον εορτάζοντα Ι.Ν. Υπαπαντής του Χριστού στη Victoria BC από τον Αρχιεπ. Σωτήριο και τους ιερείς της Βρετανικής Κολομβίας π. Γ. Despoton, π. Τ. Πράττα, π. Ν. Σιδερά και π. Δ. Vickerly και την επομένη Θ. Λειτουργία. Προσήλθαν σε μεγάλους αριθμούς οι ευλαβείς χριστιανοί και μετά την Θ. Λειτουργία ακολούθησε γεύμα όπως κάθε χρόνο.

Ο πρόεδρος κ. Θ. Πετρόπουλος με το διοικητικό του συμβούλιο, η Φιλόπτωχος Αδελφότητα και ο πρώην πρόεδρος Αρχων Προστάτης Γραμμαίων κ. Μ. Οικονόμου εργάστηκαν με την ψυχή τους και την καρδιά τους και όλα ήταν επιτυχημένα.

Τόσο στον Εσπερινό όσο και στη Θ. Λειτουργία συμμετείχε ο εντιμ. Γεν. Πρόξενος της Ελλάδας στο Vancouver κ. Δημήτρης Σκούτας.

Κυριακή, 4 Φεβρουαρίου. Θ. Λειτουργία τέλεσε ο Αρχιεπ. Σωτήριος με τον π. Γ. Despoton στον Ι.Ν. Αγ. Κωνσταντίνου και Ελένης Surrey. Με ευλάβεια προσήλθαν οι χριστιανοί. Μεταξύ των ευλαβών εκκλησιαζομένων ο Αρχων Χαρτουλάριος Αντωνάκης Ανδρέου και ο Αρχων Χαρτοφύλακας Ευάγγελος Πάππας, ο οποίος και έψαλλε κατά τη Θ. Λειτουργία.

Με πολλή ευλάβεια εκκλησιάστηκαν ο εντιμ. Γεν. Πρόξενος της Ελλάδας στο Βανκούβερ κ. Δημήτρης Σκούτας, και η επίτιμ. Πρόξενος της Κύπρου στο Βανκούβερ κα Κ. Αρσονιάδη.

Τρίτη, 6 Φεβρουαρίου. Εορτή του Αγ. και Μεγάλου Φωτίου προστάτου του Συνδέσμου Ιερέων του Καναδά.

Η νέα πρέσβης στην Ι. Αρχιεπισκοπή Καναδά

Στο γραφείο του Αρχιεπισκόπου Σωτηρίου, από αριστερά Επίσκ. Πατέρων Αθηνάγορας, η νέα πρέσβης Εξοχ. κα Κατερίνα Δημάκη, Αρχιεπ. Σωτήριος και Γεν. Πρόξενος της Ελλάδας στο Τορόντο κ. Παναγιώτης Αντωνάτος.

In the office of the Archbishop, from left: His Grace Bishop Athenagoras, the new Ambassador of Greece to Canada, Her Excellency Ekaterina Dimakis, Archbishop Sotirios and Consul General of Greece in Toronto, Mr. Panagiotis Antonatos.

Ο Βουλευτής και πρώην υπουργός κ. Τ. Θεοδωρικάκος με τον Αρχιεπ. Σωτήριο στο γραφείο του Αρχιεπισκόπου. Member of Parliament and former Minister, Mr. T. Theodorakos with Archbishop Sotirios in the Archbishop's office.

Εγινε Σύναξη των Ιερέων με τον Θεοφ. Επίσκοπο Αθηνάγορα και τον Αρχιεπ. Σωτήριο. Στη συνέχεια έγινε Θ. Λειτουργία με όλους τους Ιερείς στον Καθεδρικό Ι. Ναό Αγ. Νικολάου και μετά παρετέθη δείπνο για όλους. Ήταν μια βραδιά αξέχαστη με πλήθος λαού.

Τετάρτη, 7 Φεβρουαρίου. Τον Αρχιεπ. Σωτήριο επισκέφθηκαν στο γραφείο του ο πρόεδρος της Κοινότητας Belleville κ. Αδάμ Ζήγουρας και η ταμία κα Ελένη Μαγγίνα και συνεζήτησαν διάφορα θέματα. Η Κοινότητα αυτή μικρή, αλλά πρ ο κ ο μ μ έ ν η

ψυχή του μετά των αγίων.

Παρασκευή, 23 Φεβρουαρίου. Ο εντιμ. Γεν. Πρόξενος της Ελλάδας στο Τορόντο κ. Παναγιώτης Αντωνάτος παρέθεσε δείπνο στην οικία του και παρέκάθησαν ο Αρχιεπ. Σωτήριος, η πρέσβης της Ελλάδας στον Καναδά κα Κατερίνα Δημάκη με τον σύζυγό της, η πρόεδρος της ΕΚΤ κα Μπέτυ Σκουτάκη, ο πρόεδρος του Ιδρύματος Ελληνικής Κληρονομιάς (ΗΗΦ) κ. Εντυ Σερέτης, ο πρόεδρος της Ελληνικής Πρωτοβουλίας Καναδά (The Hellenic Initiative Canada) κ. Σώτος και φυσικά οι αμφιτρύονες της βραδιάς ο εντιμ. Γεν. Πρόξενος της Ελλάδας κ. Παναγιώτης Αντωνάτος με την ερίτιμη σύζυγό του και συνεζήτησαν το θέμα οργάνωσης της επίσκεψης του πρωθυπουργού της Ελλάδας κ. Κυριάκου Μητσοτάκη.

Ο Υφυπ. Εξωτερικών, αρμόδιος για τον Απόδημο Ελληνισμό κ. Κώστας στο γραφείο του Αρχιεπ. Σωτηρίου. The Deputy Minister of Foreign Affairs and Minister of Hellenism Abroad, Mr. Kostiras, in the office of Archbishop Sotirios.

Σάββατο, 24 Φεβρουαρίου. Η εξοχ. πρέσβης του Καναδά κα Κατερίνα Δημάκη με τον εντιμ. Γεν. Πρόξενο της Ελλάδας στο Τορόντο κ. Παναγιώτη Αντωνάτο επισκέφθηκαν τον Αρχιεπ. Σωτήριο στην Ι. Αρχιεπισκοπή. Έγινε επίσημο καλωσόρισμα της εξοχ. πρέσβως, η οποία για πρώτη φορά επισκέπτεται την Ι. Αρχιεπισκοπή μας, από τον Αρχιεπ. Σωτήριο, τον Επίσκ. Αθηνάγορα, τον Αρχοντα Οσιτάριο Ευάγγελο Σωτηρόπουλο και τους φοιτητές της Θεολογικής μας Ακαδημίας. Ξεναγήθηκε σε όλους τους χώρους της Ι. Αρχιεπισκοπής. Στη συνέχεια η κα πρέσβης, ο Γεν. Πρόξενος, ο Αρχιεπ. Σωτήριος και ο Αρχων Ευάγγελος Σωτηρόπουλος επισκέφθηκαν το ημερησιο σχολείο της Ι. Αρχιεπισκοπής «Μεταμόρφωση» όπου τους εδέχθη η διευθύντρια κα Άννα Σαραντίδη και τους ξενάγησε σε όλους τους χώρους. Στη συνέχεια επισκέφθηκαν τον Καθεδρ. Ι.Ν. Αγ. Νικολάου και το παρακείμενο πολιτιστικό κέντρο όπου παρετέθη γεύμα από την Ιερά μας Αρχιεπισκοπή. Παρεκάθησαν ο Αρχιεπ. Σωτήριος, η εξοχ. πρέσβης κα Κατερίνα Δημάκη, ο Γεν. Πρόξενος της Ελλάδας στο Τορόντο κ. Παναγιώτης Αντωνάτος και ο Αρχων Οσιτάριος κ. Ευάγγελος Σωτηρόπουλος. Το γεύμα ετοιμάστηκε και υπό την πρόεδρο του Καθεδρ. Ι.Ν. Αγ. Νικολάου και απεύθυνη για το Πολιτιστικό Κέντρο κα Αναστασία Σωτηροπούλου.

προχωρεί προοδευτικά και ειρηνικά.

Κυριακή, 18 Φεβρουαρίου. Θ. Λειτουργία τέλεσε ο Αρχιεπ. Σωτήριος στον Ι.Ν. Αγ. Παντελεήμονος Markham με τον π. Χριστιανό Vela και τον π. Τριαντάφυλλο Πορφύρη. Ο Ι. Ναός ήταν κατάμεστος από ευλαβείς χριστιανούς. Ο π. Χριστιανός Vela εργάζεται θαυμασία και η Κοινότητα προχωρεί απρόσκοπτα.

Ο Υπατος Αρμοστής της Κύπρου κ. Γεώργιος Ιωαννίδης με τη σύζυγό του και τον επίτιμ. Πρόξενο της Κύπρου στο Τορόντο κ. Δημήτρη Σούδα επισκέφθηκαν τον Αρχιεπ. Σωτήριο στην Ι. Αρχιεπισκοπή. Ο Υπατος Αρμοστής μετατίθεται σε πολύ επίσημη θέση στην Ευρώπη και πέρασε να αποχαιρετήσει τον Αρχιεπίσκοπο.

Δευτέρα, 19 Φεβρουαρίου. Εορτή της Αγ. Φιλοθέης της Αθηναίας, προστάτιδος της Φιλοπτώχου Αδελφότητας Καναδά. Έγινε Θ. Λειτουργία στον Καθεδρ. Ι.Ν. Αγ. Νικολάου Τορόντο, όπου υπάρχει και το παρεκκλήσι της Αγ. Φιλοθέης, από τον Αρχιεπ. Σωτήριο συλλειτουργούντων του Επισκόπου Αθηνάγορα και δεκα τεσσάρων (14) ιερέων. Μετά τη Θ. Λειτουργία παρετέθη δείπνο για όλους στο πολυτελέστατο Metropolitan Centre. Παρεκάθησαν διακόσιοι πενήντα ένας συνδαιτυμόνες. Ο Ι. Ναός ήταν κατάμεστος με αρχηγούς την πρόεδρο του Αρχιεπισκοπικού Συμβουλίου Φιλοπτώχου Καναδά κα Ζωή Βερούτη, τις προέδρους των Φιλοπτώχων Αδελφοτήτων Τορόντο και περιχώρων και ευλαβείς χριστιανούς. Ευχαριστίες τόσο στους ευλαβ. Ιερείς, όσο και στην πρόεδρο κα Ζωή Βερούτη, τις προέδρους και τα μέλη των Φιλοπτώχων Αδελφοτήτων, αλλά και στην

Θυμηθείτε την Ορθόδοξη Θεολογική μας Ακαδημία

Στις ετήσιες δωρεές σας και στη διαθήκη σας περιλάβετε και την Θεολογική μας Ακαδημία. Εγγυάται το μέλλον της Εκκλησίας και του Ελληνισμού στον Καναδά. Χρειάζεται την αγάπη και την υποστήριξη όλων μας. Το επίσημο όνομά της είναι: Patriarchal Toronto Orthodox Theological Academy

Η Θ. Κοινωνία την Μεγάλη Σαρακοστή

Το γνώρισμα της Μεγάλης Σαρακοστής δεν είναι μόνο η νηστεία αλλά και η προσευχή και η συχνότερη συμμετοχή στη Θεία Κοινωνία. Πώς αλλιώς θα γινόταν άλλοτε, αφού είναι το «στάδιο των αρετών»; Όταν κανείς αγωνίζεται για να πετύχει κάτι μεγάλο, χρειάζεται εφόδια, δυνάμεις. Κι όσο πιο σπουδαίος και σημαντικός είναι ο στόχος, τόσο και οι ενισχύσεις θα πρέπει να είναι σημαντικές.

Την περίοδο της Μ. Σαρακοστής καλούμαστε να πορευτούμε πιο δυναμικά από το θάνατο της αμαρτίας στη ζωή του Θεού. Αυτή η αλλαγή, η μετάβαση, ονομάζεται, στη γλώσσα της Εκκλησίας, μετάνοια. Αλλο η μεταμέλεια κι άλλο η μετάνοια. Το πρώτο σημαίνει συνειδητοποίηση του λάθους, το δεύτερο αλλαγή νοοτροπίας. Το πρώτο αναγκαίο για το δεύτερο, αλλά δεν σημαίνει ότι πάντα οδηγεί στη μετάνοια, που είναι μια συνεχής πορεία προς την ατέλειτη τελειότητα, που είναι το γνώρισμα κάθε χριστιανού για όλη τη ζωή του και κυρίως για την εκκλησιαστική περίοδο που διανύουμε.

Επειδή στην πορεία της Μ. Σαρακοστής είναι απαραίτητη η συμπόρευση του Θεού μας, η συμμετοχή μας στη Θεία Κοινωνία γίνεται πηγή Ζωής. Γιατί η Θεία Κοινωνία δεν είναι βραβείο για την όποια πιθανή αρετή μας, δεν είναι επιβράβευση του αγώνα μας, αλλά είναι «εις άφρονις αμαρτιών και ζωών αιώνιον». Γι' αυτό, όσο πιο συχνά συμμετέχει κανείς τόσο πιο πολλή αίσθηση έχει της αφέσεως των αμαρτιών του και της αιωνίου ζωής, εφόσον η «αίωνια ζωή» είναι, κατά το λόγο του Κυρίου, η εμπειρική γνώση του Θεού (Ιω. 17,3).

Την περίοδο της Μ. Σαρακοστής τελούνται τρεις λειτουργίες: Του αγίου Ιωάννη του Χρυσοστόμου, του Μεγάλου Βασιλείου και των Προηγιασμένων Δώρων. Η πρώτη, που είναι η πιο γνωστή, τελείται κάθε Σάββατο και την Κυριακή των Βαΐων. Η δεύτερη, τις πέντε Κυριακές της Μ. Σαρακοστής, τη Μ. Πέμπτη και το Μ. Σάββατο. Των Προηγιασμένων Δώρων, τελείται συνήθως Τετάρτη και Παρασκευή αλλά μπορεί και να τελεστεί από Δευτέρα μέχρι Παρασκευή μόνο τη Μ. Σαρακοστή.

Ο λόγος που τελείται η λειτουργία των Προηγιασμένων, είναι γιατί η περίοδος αυτή έχει πένθιμο χαρακτήρα – γι' αυτό και η νηστεία. Η κανονική Λειτουργία, όπως του Χρυσοστόμου και του Βασιλείου, έχει χαρούμενο χαρακτήρα, εφόσον επαναλαμβάνεται η ζωή του Χριστού. Ενώ στην Προηγιασμένη, είναι αγιασμένος ο άρτος και ο οίνος από την προηγούμενη κανονική Λειτουργία, γι' αυτό και λέγεται των Προηγιασμένων Δώρων.

Έτσι τη Μ. Σαρακοστή, που 'ναι κατεξοχήν περίοδος μετάνοιας, ο Χριστός, με τη συχνή Θεία Κοινωνία, γίνεται συνοδοιπόρος, «βοηθός και σκεπαστής», οικείος και Κύριός μας, ανάλογα με τη δεκτικότητα και τη μετάνοια του καθενός.

Αλήθεια, μέσα στον κυκεώνα που ζούμε, με τις αντιπαλότητες, τα συμφέροντα, τα πάθη και τα μίσση του κόσμου, δεν είναι σημαντικό να έχουμε το Χριστό μέσα μας; Δεν είναι ωραίο το Φως Του να γεμίσει την ύπαρξή μας και να γινόμαστε και 'μεις για τους γύρω μας ένα κεριά που θα δείχνει την εικόνα Του; Το εύχομαι!

π. Ανδρέας Αγαθοκλέους/Agiameteora.net

«Εἰ δὲ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ σὺζήσομεν αὐτῷ».

Ρωμ. στ 8

“Now if we be dead with Christ, we believe that we shall also live with him”.

Rom 6:8

